

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๕๓

วันศุกร์ที่ ๒๖ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๔๙๖

ณ พระที่นั่งอภิเศกดุสิต

เริ่มประชุมเวลา ๙.๑๕ นาฬิกา

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ดันต๊ะมาชิกมาประชุม เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้าขอเปิดประชุม ข้าพเจ้าขอให้ท่านมีขอรายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ ๒๖, ๒๗ และ ๒๘ มีผู้ใดจะขอแก้ไขอย่างไรหรือไม่

ไม่มีสมาชิกขอแก้ไขอย่างไร

ประธานสภาผู้แทนราษฎร : ถ้าไม่มีผู้ใดขอแก้ไข ข้าพเจ้าถือว่าการประชุมมีครบขอรายงานเหล่านี้แล้ว พิจารณาระเบียบการที่ควรมานา มาตรา ๙๐ เดชาธิการอภิปราย

เดชาธิการสภาผู้แทนราษฎร : กรรมาธิการไม่ได้ว่า จะคือสิ่งอะไร ก็คือว่า จะรับใช้ท่านสมาชิก แต่ก็จะรับใช้บ้าง เท่าที่คนซึ่งคือความรู้สึกดีของกรรมาธิการชัดแจ้ง เมื่อคืนนี้ กระผมได้ไปคุยทั้งกับพยายามอย่างที่จะมีทางที่จะได้อะไรบ้าง ก็ปรากฏว่า ความดีทางการเมืองมีลักษณะที่ไม่แน่นอน คือมีการโต้เถียงระหว่าง ๒ ฝ่าย คือจะเอาลักษณะความดีหรือลบหมด ทั้งนี้เขาความเห็นฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีเฉพาะในเรื่องต่างประเทศ คือตั้งผู้ร้ายข้ามแดน ส่วนความดีภายใน คือในรัฐธรรมนูญนี้ กระผมไม่เห็นใจ ไม่มีสิ่งใดประเทศผู้ตั้งเราความดีทางการเมือง ทั้งนี้ ถ้าเขาทั้งระบอบความดีกับกฎหมายใน และกฎหมายนอก

LIRT

วิทยาลัยแล้ว แต่ว่าแบบนั้น รัฐก็ยังกำหนดตัวเอง คือใครที่เป็นรัฐบาล
 อยู่ หรือเป็นประเทศอื่น เขาก็ยังกำหนดตัวเอง ถ้าใครทำผิดก็ควรถือ
 หรือว่าบทกฎหมายในประเทศก็ดี หรือจะแบ่งแยกราชอาณาจักร เป็นกฎ
 ภายนอกประเทศก็ดี ก็ยังทำการปรวปรามกัน โดยเห็น รัฐในสมัย
 นั้น ๆ จะขยของความคิดไม่ได้ . . . นี่เป็นความคิดซึ่งตรงกันต่างประเทศ
 ถ้าใครจะผิด ว่ารัฐประหารหนึ่งบ้านหนึ่งเมือง ก็ไปอย่างหนึ่ง คน ถ้าท้าวรัฐ
 ประหารไม่สำเร็จ ก็ต้องเป็นท้าวหนัดเคียนเป็นอย่างมาก นี่เป็นที่รับรอง
 กันทั่วโลก ไม่เฉพาะแต่ประเทศเรา เพราะเหตุใด เพราะว่า ในการ
 ปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการเด็ดขาดโดยเสรี เสรีจแต่ผู้ เมื่อไม่
 พอใจ นายก็ถูกปลดออกไป แต่ถ้าถึงกับไปพันทางอย่างนั้น ก็ไม่ไหว
 ทันทานเหตุถึงเรื่องการเมือง คอมมิวนิสต์ก็เป็นการเมือง ฮะไรก็เป็นการเมือง
 เมืองเหล่านี้ แล้วจะไปยกย่องฮะไร นอกจากนั้น ก็มีกฎหมายลักษณะอาญา
 อยู่ ใครทำผิดกฎหมาย ก็มีคำสั่งนั้น คือว่า จะได้เสมอหน้ากันใน
 กฎหมาย อันที่กรมราชทัณฑ์ความผิดฐานประมาท ก็เพราะว่า ประมาท
 เป็นความผิดพหุโทษ แต่กรมราชทัณฑ์ไม่สามารที่จะยกความผิดฐานประวัติดูได้
 ซึ่งมองดูในลักษณะความผิด ถ้าไม่สามารที่จะยกของความผิดฐานอื่นได้
 ค้ำของต่าง ๆ ต้องยุติตั้งต้นกันคนหนึ่ง โทษ ๆ จะมีรัฐธรรมนูญถาวรแล้ว
 การปฏิวัติก็ไม่วางจะมี ถ้ามีก็ไม่ควรจะได้มีการยกย่อง เราควรที่จะแข่งขัน
 กันในทางระบอบประชาธิปไตยต่อไป ถ้าพูดถึงมรดกแล้ว ถ้าใครจะปล้น
 แม่งก็เหยเอาเงินมาแจกจ่ายราษฎร ก็เป็นความคิดทางการเมือง คล้าย ๆ
 เป็นความคิดเพื่อให้ราษฎรมีความดีมาก การที่ไปทำอะไรต่าง ๆ โดยจุด
 ประสงค์ในทางการเมือง คือคิดขเพื่อจะให้พวกคอมมิวนิสต์เข้ามาแล้ว
 ความคิดในทางการเมือง เราไม่สามารที่จะแยกได้หรือเดา แต่ใครจะเป็น
 ผู้ยก แต่เขื่อนอย่างนี้จะดีกว่า นักโทษชั้นซึ่งขอขากแล้วไประโมยเอา
 ถึงรัฐธรรมนูญหรือไม่ ก็ไม่มีใครบอกได้ ประวัติศาสตร์เท่านั้น จะบอก

ได้ คือเวลาต้องผ่านไป ๓๐ ปี ๓๒ ปี อย่างท่านทรงอยู่ท่าน เป็นนักการเมือง มีเดลาพิศุจน์ว่า เป็นฝ่ายถูก เขาขับออกพระราชบัญญัติบริหารกรม แต่ในปัจจุบันมีหนังสือลับ เพราะเหตุว่า ต้องรอดูผลการออกอะไร ในเวลาที่เกิดขึ้นมาใหม่ การตัดสินใจอย่างที่สุด เพราะฉะนั้น ความมิตทางการเมืองดีหรือไม่ดีนั้น ถ้าหากศาลให้ศาลเห็นการล้มเลิกการปฏิบัติไม่พอใจซึ่งศาลว่า ดีหรือไม่ดี ก็เท่ากับให้ศาลเห็นการ และโดยเหตุนี้ ผมพยายามคิดเมื่อคืน คิดหนึ่งข้อตกใจ เรื่องความผิดในการเมือง ผมมองไม่เห็นว่าจะให้ใครมีความผิดในการเมืองที่ดี คนการเมือง อย่างปลัดการปกครอง เพื่อตั้งเขาเป็นนายพล หรือปลัดบ้านเมือง ดังที่ท่านไม่รู เราจะมี กิ่งเสถียรพันไปแถว ๕-๖ ปี เราได้ และนอกจากนั้น บางทีเขาทำปฏิวัติ แต่มา ๕-๖ ปี เขาเปลี่ยนนิสัยใจช้อย่างนี้ ประวัติน่าศรัทธาบอกเรา เพราะฉะนั้น ในเดลาปัจจุบัน เราสามารถจะพิสูจน์ได้ว่า อะไรดี หรือไม่ดี หรือความรู้จนกระทั่งมันก็น่าจะ คณะกรรมการทุกคนไม่สามารถจะแยก คือตกลงใจได้ว่า ความผิดกับขณะใดเป็นความผิดในการเมือง และถ้าจะแยกความผิด เขาก็ถูกภายในและภายนอก ผมเห็นว่า กฎของความผิดแรก คนฆ่าพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเปลี่ยนการปกครอง และรัฐบาลต่างๆ ไปฆ่าเขาอย่างนี้ ใครเป็นรัฐบาลก็น่าสงสารมากที่สุด แต่เขาปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย แล้วเขายังมันดไปยิง ก็มองในด้านความผิดแล้ว กรรมการเห็นว่า ไปไม่ไป แต่ผมมองผิดๆ อย่างปลัดอาวุโส รัฐบาลมาให้ผู้ก่อการปฏิวัติ ปลัดเงินผมจะเข้ามาซื้อเสียงเพราะคอมมิวนิสต์ เพื่อจะเอาคืนมาแบ่งกัน ก็เป็นความผิดทางการเมืองทั้งนั้น จะเอาผิดเหตุอะไรมาอ้างตัดสินว่า ไม่ดีก็ไม่ได้ แต่ถ้าจะเอาคำพิพากษาเป็นหลักก็ไม่ได้ เพราะไม่ใช่ของแท้เหมือนกัน เพราะฉะนั้น หลักของการเมือง ถ้าจะให้อภัยหรือเช่นนั้นก็ไม่ได้ โดยออกเป็นพระราชบัญญัติ

นิรโทษกรรม ดังเช่นที่ทางบางท่านแจ้งอยู่ในที่นี้ ข้าพเจ้าเห็นว่า ประวัติศาสตร์เท่านั้น ที่จะบอกกับเรา แสดง และพิสูจน์ตัวของมันเอง ดังนั้น ข้าพเจ้าจึงเห็นว่า มีทางออกอยู่ที่ตรงกลางว่า ก็คือพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม ที่กล่าวเรื่องเล็กๆ น้อยๆ อย่างคอมมิวนิสต์ก็เป็นการเมือง อะไรก็เป็นการเมือง ใครไม่เห็นด้วยกับผู้บริหาร ใครต่อสู้เพื่อรัฐ ก็เป็นการเมือง ผมจึงเห็นว่า ทางนี้มีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นทางออกที่ตรงกลางก็คือ การออกเป็นพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม เพราะเมื่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงลงพระปรมาภิไธยไปแล้ว ก็เป็นการรับรองว่า ท่านเป็นคนที่ ไม่ใช่ นักโทษการเมือง อย่างเด็ดขาด พวกคอมมิวนิสต์ไปเที่ยวขู่เข็ญเอาเงินจากชาวบ้าน ถูกจับติดก็เป็นที่โทษการเมือง ผมจึงเห็นว่า จะเป็นการตรงกลางที่จะแยกได้ ขอให้ท่านสมาชิกที่รักทรงดูให้ดีว่า ถ้าเขียนไปแล้วจะคดียังมีหลักเกณฑ์ เราจะเอาหลักเกณฑ์ไหน หลักเกณฑ์ไหนมีอย่างไร ใครจะเป็นผู้ช้ขาด จะเอาตามหลักเกณฑ์ไหนจะเขียนขึ้นมา โดยอ้างว่า เอามาจากฝรั่ง ท่านจะอ้างได้อย่างไร เพราะฝรั่งเองเขาก็ยังตกลงกันไม่ได้ว่า ความผิดทางการเมืองคืออะไร ฉะนั้นเราจะอ้างเอาว่า ความผิด เช่นนั้นเป็นความผิดทางการเมืองได้อย่างไร เราจะเอาอะไรมาช้ขาด ก็จะเขียนอย่างไร ก็คงไม่ได้ช่วยดี เพราะถ้าเขียนไปแล้วจะเป็นการฟ้องตัวเองว่า เราเขียนรัฐธรรมนูณผิดอย่างไร เพื่ออะไร ระบบประชาธิปไตย การปกครองต้องเพื่อรักษาตัวของมันเองด้วย โดยไม่ยอมให้ระบบอื่นขึ้นมาล้มล้างได้ นอกจากระบอบประชาธิปไตย ฉะนั้น กรรมาธิการเมื่อได้ไตร่ตรองดูแล้วก็เห็นว่า ถ้าเขียนแล้วจะเป็นคุณค่าในรัฐธรรมนูญแน่นอน และจะไม่มัฐธรรมนูญที่ไหนด้วย ที่เขียนอย่างรัฐธรรมนูญของเรา ที่กระผมว่าเขียนไม่ได้หมายความว่า ไม่อยากจะช่วยนักโทษการเมือง อยากจะช่วยเหมือนกัน แต่จะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญไม่ได้ เหมือนแต่ทางเดียวเท่านั้น คือออกเป็นพระราชบัญญัตินิรโทษกรรม เพราะฉะนั้น ขอให้ท่าน

ออกมาทักขิงการไม่เขียน ไม่พูดอธิบายใจให้คิดว่า เราควรจะเขียนนำไป
หรือไม่วรรณาธิการเห็นตรงกันว่า ออกเป็นพระราชบัญญัติว่า โทษกรรม
คือว่า เพราะเป็นของดีแฉะ เติงามถั่วว่า กรรมวิธีการคนใจจริง ๆ ที่ระบอบ
ออกไปว่า นักโทษการเมืองที่ห่วยไม่ตี

๘.๒๘ 14.

พระราชบัญญัติพรรคการเมือง : เรื่องนี้ข้าพเจ้าได้พามาตั้งแ
ยาวนาน กำลังมีเหตุขัดแย้งกันทั้งสองฝ่าย เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าคิดว่าควรจะทำ
หน้าที่ตนเอาไว้โดยถาวร คือเห็นด้วยทั้งของทั้งสองฝ่าย เพราะต่างก็มีผลได้
ผลเสียด้วยกันทั้งนั้น ทางฝ่ายผู้เสนอขอแปรญัตติคงไม่ขัดข้องแต่ แต่ฝ่าย
กรรมวิธีการจะยอมรับให้ข้าพเจ้าไปอยู่หรือไม่ ขอสื่อใหญ่ใจความที่ท่าน
กรรมวิธีการยกขึ้นโต้แย้งกันอยู่ ๒ ประการ คือ ๑. ถ้าไม่มีบทวิเคราะห์
ศัพท์ว่ากรมการเมืองนั้นหมายความว่าอย่างไร แต่ ๒. มีทางใดจะเสียกิจการ
เมืองที่ดังปรกัม - การเมืองที่ดังชวาคงควรจะได้รับยกโทษเพื่อที่จะให้เขา
ตั้งกรรมเด็กดั่งกัน ทั้งสองข้างข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่ว่าในข้อ ๑ กฎหมาย
ต่าง ๆ ที่ได้ผ่านมาแล้ว ไม่มีบทวิเคราะห์ศัพท์เข้ระแยะแต่อย่างใด เราทักกัน
ได้ กฎหมายชวามาซึ่งได้ออกมานานแล้ว คำว่า "เจตนา" เป็นคำกว้าง
เหลือเกิน ในกรรมวิธีที่ทรงเดิมตั้งไปว่า "เจตนาร้าย" คือแปลว่าเจตนา
ที่จะกระทำผิด ถ้าไม่มีอย่างนั้นแต่อย่างใดไม่มีโทษ เราตักตั้นกันเรื่อยมา ครั้น
มาถึงประมวลแห่ง คำว่า "ศีลธรรมอันดีของประชาชน" ก็ไม่มีบทวิเคราะห์
ศัพท์ทั้งกว้าง ๆ ไว้ให้ศาลวินิจฉัย ถ้าหากว่าชายหนุ่มคนหนึ่งไปหลงรักผู้หญิง
หนึ่งมี ผู้หญิงว่า ถ้าจะแต่งงานกับนั้น ต้องทำสัญญาก่อนสมรส ต้องเอา
เงินให้หนึ่ง ๒ ส่วน ผู้ชายได้ ๑ ส่วน ผู้ชายรับสัญญาข้อนั้น ตั้งเป็นหนี้ก็
ตั้งบุตรน แต่ถ้าเปลี่ยนเสียอีกทางหนึ่ง คือไม่ชัดศีลธรรมอันดีของประชาชน
ถึงแม้จะผิดเงื่อนไขของกฎหมาย เกณฑ์กฎหมายเอาผู้ชายได้ ๒ ส่วน ผู้หญิง

LIART

ได้ ๑ เดือน หมายถึงความว่า ผู้ไม่เคยเกาท์ก่อนวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๒๒ ครั้น
 ต่อมาแบ่งฝ่ายตระกูลพระเชษฐภคินีไป ได้ ถึงผิดกฎหมายก็จริง แต่ไม่ผิดกฎหมาย
 อันขัดต่อความสงบเรียบร้อยและศีลธรรมของประชาชน ถ้าเราจะให้ข้ออ้าง
 อีกอย่างหนึ่ง ก็คือว่า ชายก้าพร้าทักไปขายตายเลยจนคนโคกโคก ภายหลังไป
 หลงรักเช่นเดียวกัน ผู้หญิงเกาท์สัญญาตั้งมรดกไว้ เมื่อแต่งงานแล้วจะเอาเงิน
 ไปไหนไม่ได้ ส่วนชายที่เคียให้กับการกระเศยคชบแทนต้นของเสียงคุมมาเดือน
 ละ ๖๐ - ๗๐ บาท เมื่อชายทำสัญญาแล้ว ก็คือว่าสัญญาอันตั้งมรดกนั้น ก็คือ
 สัญญาที่ผิดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน แล้วศีลธรรมอันดีของประชาชน
 ทั้งโลกกว้าง ๆ ให้เราวินิจฉัยว่าตั้งแต่แรกนั้น โดยเฉพาะคำว่า การเมืองตาม
 สัญญาตั้งผู้ขายข้ามแดน ตามสัญญาตั้งผู้ขายข้ามเขตแดนก็แล้วแต่ คำว่า ความ
 ผิดนั้นมันลักษณะความผิดเฉพาะอำนาจของบ้านเมือง ไม่ได้ใช้คำว่าการเมือง
 ทีเดียว แต่ไม่มีบทใดกระหึ่มพิพ แต่ที่ทำกันมาได้ ทำนกรรมจารกรรมหนึ่ง
 บทกว่า แล้วแต่ประเทศที่จะวินิจฉัยว่าควรส่งหรือไม่ส่ง ไม่ใช่ภายใน
 ประเทศเดียวกัน ซอนซาฟเจาเห็นว่า มีหลักเกณฑ์เหมือนกันในการที่จะ
 จะส่งหรือไม่ต้อง อย่างใดรูปปฏิบัติตนซึ่งกันและกัน จะตัดสินไป
 ใดๆ ใดๆ ไรไม่ได้ เพราะฉะนั้น ในข้อนี้ที่เขาคิดว่า มันน่าจะไปได้ น่าจะ
 มีทางวินิจฉัยได้ แต่ถ้าหากว่าให้คำตัดสินหลายวินิจฉัยโดยทั่วๆ ไปก็เห็นว่า
 จะไม่เหมาะ ว่าคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนุญอย่างที่ว่าปฏิบัติมากก็
 หรือเรื่องตั้งศาล แล้วสืบส่งมาให้คณะกรรม การ ตุลาการรัฐธรรมนุญ
 อื่นๆ หนึ่งเพื่อจะเป็นแบบอย่างกันเดียวกัน และถ้าจะรวดเร็วกว่าที่ศาลเนน
 การไปเป็นข้ออ้างอื่น ส่วนในข้อที่สามว่า ข้าพเจ้าได้พูดถึงการกระเศยคชบ
 พิพมาแล้ว แต่มีกฎหมายหลายแห่งซึ่งไม่มีบทใดกระหึ่มพิพเห็นกันคน คน
 ไปให้คำตัดสินยากกลาง ๆ ราวๆ ไปได้ เพราะฉะนั้น ในข้อ นี้ขอตั้งข้อ
 และการเมืองมีที่ระดังปรกแต่ละระบชาติ ข้าพเจ้าเห็นด้วย อย่างเช่นการกบฏ
 แบบแยกราชอาณาจักรหรือเปลี่ยนแปลงการปกครอง เป็นระบอบสังคมนิยม

รัฐซึ่งรัฐธรรมนูญเราตราไว้แล้ว บอกว่าราชอาณาจักรเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะแบ่งแยกไม่ได้ และมีกัรปกครองโดยระบอบประชาธิปไตย มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข เช่นนั้นจะไปปลี่ยนก็แสดงให้เห็นว่า ถ้าไปในทางร้าย ไม่ใช่ทำไปในทางดี ที่ไม่ควรจะได้รับประโยชน์จากข้อยกเว้นของกฎหมาย แต่ถ้หากว่า ทำอย่างรัฐประหารที่แฉ้อมาในระยะต้น ๆ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าราษฎรชนชั้นมีเด่มาก เช่นไม่มีพระราชบัญญัติวินัยของกรรมาธิการจะได้รับกัษัย ก็คงมีใครเป็นผู้แทนได้โดยการวินิจฉัยของคณะกรรมการตุลาการรัฐธรรมนูญ ที่ท่านกรรมาธิการเขียนข้อยกเว้น ข้าพเจ้าคิดว่า วิถีเขียนออกจะเขียนได้ ถ้ามีเวลาทำ เพราะกฎหมายอื่น ๆ ทำไม่เขียนได้คล้าย ๆ ว่า ข้อจากที่เขียนไว้แล้วเรื่องความผิดในทางการเมือง ที่ต้องด้วยความนิยมของมหาชนและไม่จำกัดรัฐธรรมนูญ แต่อีกมีวรรค ๒ ๓ ๔ ไปว่า การวินิจฉัยความผิดในกรณีใดแห่งอนุมาตรา ๕ นี้ เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการตุลาการอะไรเถ่ากัน น่าจะพอไปได้ ข้าพเจ้าคิดว่า ท่านกรรมาธิการน่าจะวิเคราะห์พิศในข้อที่เสนอนั้น ข้อที่ท่านบอกว่า ยังไม่มีในนานาประเทศ ของทุกอย่างต้องมีประเทศใดประเทศหนึ่งที่จะชมน หรือไม่เห็นก็เห็นชมนก็ตาม เพราะฉะนั้น ถ้าหากคิดว่า จะเป็นไรก็ได้ เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ และจะเป็นคนแรกที่ได้เขียนขึ้น ที่ท่านกรรมาธิการคนหนึ่งขอไปรายบอกว่า กรรมาธิการที่ กรรมาธิการวินัยได้ทำมาแล้วเป็นพรรคพวกเป็นหมู่เป็นคณะ และเพราะบุคคลข้าพเจ้าไม่เคยเห็นมีใคร เช่นคนหลังบัญญัติเพื่อไปในทางดี พวกจับไม่ได้ ไล่ไม่ทัน ได้แต่หัวหน้า กัษัยไม่มิดกัษัย นอกจากมีมาก ๆ ขึ้นในโทษกรรม เพราะฉะนั้น จึงไม่เห็นว่าเป็นทางดี ต้องรู้ขนาดเห็นด้วย การที่จะทำให้รัฐบาตเด่นด้วยเพราะบุคคล ข้าพเจ้าคิดว่า ไม่สามารถจะทำได้ง่าย ๆ นอกจากจะมีคนหม้อกัษัยเป็นพิเศษซึ่งรู้ขนาดกัษัยด้วยเรื่อย ๆ น่าจะรับไปพิเคราะห์

๒.๓๗ น.

พล.ร.ต. เล็ก สุมิตร ร.น. : นักกฎหมายก็ได้โดนหมายจับได้
แล้ว ข้าพเจ้าฟัง ๆ ก็ยังเห็นปรองดองกันไม่ได้ ก็รู้สึกแปลกเหมือนกัน
เพราะเหตุว่า ถ้าว่าถึงหลุดการแล้ว รู้สึกว่า ท่านจะพยายามในที่จะประมุขคดี
พยายามเอาข้อกล่าวหาที่เสีย คือข้อที่ใช้ข้อหาขบวนการที่มาประหารชีวิต
ซึ่งกันและกันมาเป็นข้อดี ข้าพเจ้ามองไม่เห็น เราควรจะหลุดการเมื่อ
เล่นกันให้ถูกข้อตามข้อกล่าวหา.....

พระชัยบุญญา : ข้าพเจ้าไม่เจตนาที่จะตั้งมีมติขึ้นนักการเมืองที่
เองก็เอาข้อหาขบวนการที่มาประหารชีวิตกัน

พล.ร.ต. เล็ก สุมิตร ร.น. : พุคอย่างนั้น ข้าพเจ้าพูดอะไรไม่ได้
ก็ให้ดูข้อคำ ท่านนั่งซิ

พระชัยบุญญา : ขอให้ท่านดูข้อคำ

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : พุคใหม่ ข้าพเจ้าไม่ทันฟัง

พล.ร.ต. เล็ก สุมิตร ร.น. : การพูดของข้าพเจ้า ข้าพเจ้าไม่
เห็นเป็นของแปลก เป็นการตั้งข้อกล่าวหา.....

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอให้ท่านพูดใหม่

นายจงใจภักดี : ขอให้ท่านขอโทษ เพราะพูดไปแล้ว พุคใหม่
ก็ไม่เหมือนกัน

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ขอให้ข้าพเจ้าฟังอีกที

พล.ร.ต. เล็ก สุมิตร ร.น. : ก็ไม่เห็นแปลกอะไร เพราะเหตุว่า
ข้าพเจ้าบอกว่า การเมืองเราควรจะต้องขจัดขบวนการที่มาประหารชีวิตซึ่งกัน
และกันเป็นการที่ไม่ถูก เป็นของเดงนั้น ก็ไม่เห็นแปลกอะไร ตามวิถีทาง
ของโลก การเล่นการเมืองเขาเรียกว่า เล่นกันโดยวิถีทาง คอมพิวเตอร์นั้นเขารู้
คือพูดกัน อ่ากัน หรือจะดูเล่นกัน ในทางรัฐธรรมนูญเพื่อโค่นล้มรัฐบาล

นั้นเป็นของราชการแท้จริง และวิธีการเมืองระบอบนั้นไม่ผิดของอะไร
 เด็ดอกไม่ผิด ถ้าเราคงฐานะของภรรยาที่ดีธรรมของเราได้แล้ว จิตถางการเมือง
 เช่นนั้นเขาไม่ต้องการเราอีกแล้วที่เราคน เมื่อเหตุการณ์เป็นเช่นนั้นแล้ว เรา
 น่าจะสนับสนุนกัน และจากนั้นก็พยายามแก้ไขในรัฐธรรมนูญ เพื่อ
 ไม่ให้มีสิ่งกีดขวางพิเศษได้ พอดีให้มีหมัดข้ออะไรอะไร แล้วต้องโดยคนใน
 ปรัชญาใครครองไม่บริบูรณ์ เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว เหตุใดเราจึงไม่สนับสนุน
 กัน แล้วพยายามทำให้เรื่องยุ่งยากต่าง ๆ ข้างเจ้าฟ้ามาหนึ่งอันแล้ว มัน
 คือเป็นการพุดกันไปพุดกันมาในเรื่องเดียวกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้น ข้างเรา
 ไม่เห็นด้วยเลย เช่นในการที่ปรากฏมา การหยกทพโยจกกันขึ้นมาแล้ว
 นั้นเป็นวิธีการที่เขาเรื่องอย่างเดา ๆ บดบัง มาซึ่งซึ่งอำนาจรัฐบาลอย่าง
 นั้น เมื่อถึงกิดไป ข้างเราไม่ต้องการกระทำนั้นไม่ผิด แต่เป็นการเสียภัย เมื่อ
 พลาดข้อมต้องรับโทษ แล้วตอนนั้นจะให้พากษาอีกว่า สักใดการเมือง
 หรือไม่การเมือง ข้างเราเองคงมีของเห็นโทษอย่างเดา ๆ เหมือนกัน เพราะ
 เหตุว่าสักจะคิดกันอย่างไร สักคิดกันว่ามีคน ๆ หนึ่งไปยิงคนอีกคนหนึ่ง หรือ
 ทหารฆ่าคน ๆ หนึ่งก็คิดกันต่อหน้า ไม่ใช่ให้ศาลเบ็ดเตล็ด มองว่า ยิงคน
 เมืองหรือไม่การเมือง คงนึกถูกเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ข้างเราเห็น
 เพื่อให้เรียบร้อยไป ไม่น่าจะติดตามแปรญัตตินั้นเลย

พ.ต. หลวงสวัสดิ์วิทยานุกาญ : สำหรับในเรื่องว่า จะเติมลงใน
 ในรัฐธรรมนูญว่า จะตั้งโทษการเมือง ธรรมดาเห็นว่ามันมีคนที่จะทำ
 เพราะเหตุว่า เราจะตั้งระบอบถึงคนนั้นในครั้งไปที่จะเล่นการเมือง ใน
 เล่นการเมืองเป็นการเสีย ถ้าหากว่าทุกคนมีอำนาจหมด สามารถที่จะ
 พกนักการเมือง ความจริงเราเขาจะทั่วๆ ไปกันแล้ว นักการเมือง
 พุดกันโทษว่า นักการเมืองไม่ดี ไม่ใช่เล่นการเมืองไม่ดี เราจะไป
 เรื่องของการเมืองเขาหรือเขาจะมาว่า เขาก็มีของของเขา ข้างเรา
 วัฒนธรรมกันได้ ทางศาลก็ควรจะพิจารณานี้ได้ เราพูดถึงการเมืองด้วย

การประกาศให้หยุดกันรถคนแก่กันง่า จะไม่ให้กฎหมายว่าด้วยการรถม
 ไม้สักก่วงนั้น โควตีดึงโทษไปไม่ต้องเกรงกลัว เท่าที่ทำได้ไม่อนุญาต
 ะไร โควตีดึงโทษไปยังไปถ่มคน เสรีเจตฉนวนโทษกรรม อย่างนี้เป็นต้น
 ไม่มีใครทราบง่า เจตนาในเมื่อคนกระทำไป ผู้เห็นหรือเจตนาแต่ขอชาติ
 เณไม่เกรงกลัวอะไรทั้งหมค ความตายก็ไม่กลัว เพราะฉะนั้น เห็นว่าการ
 จตนา ๆ เพียงไรนเพียงไร ค้างจะฉินเจนย์ไม่ได้ หรือบางฝ่ายมีฉินใน
 ารเมื่องไม่ให้ลงโทษ พุคกันคล้าย ๆ ว่า พวกเดินแถวเมื่องยกโทษทุกคน
 อกันเข้าไป เบิ่งเหว้ายังเข้าไปไม่ตขงกรรมกรรม เรื่องเป็นการเจตนา
 ความเจตนา ทั้งทางโลกและทางธรรมย่อมได้รับอยู่เสมอ เช่นตัวอย่าง
 กรรมของซึ่งคองจนค้างพิเศษ ค้างพิเศษเห็นคนเป็นเจตนาที่เหตอเกินง่า
 ใดเจตนาคืออย่างไรบ้าง แมแต่ขอยการในค้าง ทกรรมจนค้างพิเศษ กรรม
 รมเต็มคักคักทุกอย่าง แมกรรมนขอยการค้างพิเศษเองเจตนาถองการณ
 ก็ให้ลงโทษกรรมนคักคักที่สุดเท่าที่ค้างจะกรรมาได้ นขอยการค้างพิเศษนค
 เจตนา มีการเจตนาเหมือนกัน และคองจากนั้นเมือชานคำพิพากษาแล้ว ค้าง
 ใดลงโทษอย่างหนักประหารชีวิต ซึ่งกรรมเองก็ยหนัก และถองการณ
 คองง่า เมือกรรมผลิตตามกฎหมาย ก็ขอให้ลงโทษประหารชีวิต แต่ถค
 ความกรรมาเป็นครั้งแรก และครั้งสุดท้าย กรรมเป็นตระกูลทหารก็ขยได้
 กรรมาพิพากษาประหารชีวิตด้วยการยิงเป้า แต่ถคสุดท้ายขยขมหมายถอง
 การเจตนา เจตนาคโทษกรรมลงฆาต ๒๐ ปี ผลถคสุดท้าย ๒๐ ปีก็เปล่ง
 เพราะเขามัการกรรม กรรมก็ได้รับการขอฆาตกรรม เป็นขงง่า ได้ถค
 จำกขยเพียง ๕ ปี ๗ เดือน ซึ่งน้อยเหลือเกิน เพราะฉะนั้น ในเรื่องการ
 เจตนา กรรมเห็นง่า ทางคองจะระฉินเจนย์ได้ง่า การเจตนาเป็นอย่างไร
 ทั้งทางโลก และทาง ธรรมต้องเป็นอย่างนเดิม ค้างยอนจะไรคยพิณค
 หากเราจะได้ไปง่า สำหรับโทษการเมื่อง เมือได้พิณโทษมาตคักไม่คองจะ
 ก็คักง่า เป็นการเมื่องที่เดอที่มกจะเขามาใช้กันง่า การเมื่องที่เดอ ขยถค

LIRT

จะว่าอย่างไรก็ตั้งแต่ศาลตัดสินว่า ศาลไม่เดินการฟ้องอย่างไร เมื่อเราให้อำนาจศาลมอบให้ไปอย่างนั้น ก็ไม่น่าจะเป็นไปได้ ถ้าจะพูดเช่นนั้นก็เป็น การคุกคามศาลเกินไป ซึ่งไม่น่าจะเป็นได้ แต่เมื่อศาลจะเป็นอย่างนั้นขอไม่ได้ แต่เราเชื่อว่าศาลเดี๋ยวอย่างไร เมื่อเราให้ศาลเป็นอิสระเต็มที่ จะไปพูดเช่นนั้น ก็เป็นการไปคุกคามศาลเกินไป แต่กระผมอยากจะขอความกรุณาท่านกรรมาธิการได้โปรดวินิจฉัยตรงนี้ให้ตัดสินกันหน่อยหนึ่ง ไม่ใช่ว่า กระผมจะขี้ขิ้น หรือ โต้แย้ง กระผมเองถ้าพูดถึงในทางกฎหมายแล้ว กระผมไม่ตำหนัก แต่ก ึ่งอยู่ในความปรารถนาดีของท่านกรรมาธิการนี้ จะได้อรรถาธิบายในเรื่องนี้ให้ เหมาะสมตามหลักทฤษฎี คือว่า ในการที่เราให้สิทธิแก่พลกการเมื่อเกิดเหตุมา คัดไว้ในรัฐธรรมนูญ จะเป็นการค้ำประกันอย่างไร กระผมก็มองไม่เห็นว่าจะ เป็นการค้ำประกันอย่างไร แต่ว่าเราจะต้องตกลงกันว่า คนที่เจตนาดี คัดกั ว่า ที่เราจะไปคัดกัคนกัเจตนาดี เพราะฉะนั้น อยากจะขอความกรุณาท่าน กรรมาธิการได้อรรถาธิบายข้อนี้ด้วย

๘.๔๘ น.

นายสุวิชัย พันธุ์เกษม (กรรมาธิการ) : ที่ข้าพเจ้าถูกขังมา อีกครึ่งหนึ่งในเวลานี้ ข้าพเจ้าก็อยากจะขอให้ท่านผู้เจริญด้วยคุณวิ าททั้งหลายได้พิจารณาด้วยเหตุผล คือเราจะไปพิจารณาเหตุผลเฉพาะหน้า แต่ขอให้พิจารณาเหตุผล ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในอนาคต และความจริงนั้นขอให้ ประชุมกันได้ว่า การร่างรัฐธรรมนูญในคราวนั้น ไม่ใช่รัฐธรรมนูญ ของคณะกรรมาธิการ หรือรัฐธรรมนูญของสภาร่างรัฐธรรมนูญ แต่หาก เรารวมเอาวิถีชีวิตจิตใจของประชาชนทั้งชาติ เข้ามาเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในรัฐ ธรรมนูญฉบับนี้เป็นครั้งแรก เพราะเราเห็นแล้วว่า ในรัฐธรรมนูญปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ตลอดเวลามานั้น เราได้มีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขมาจนกระทั่ง เราต้องเสียองค์ประมุขของชาติไปพระองค์หนึ่งแล้ว ในคำหับข้อบัญญัติ

LIART

ที่ส่งมาอีกหลายคนมีความเห็นว่า ควรที่จะบรรจุเข้าไป เพื่อกฎระเบียบนั้นให้แก่นักการเมืองที่ถืออะไรต่าง ๆ นั้น ที่เขาไม่ได้เขียน แต่มีข้อการต่าง ๆ นั้น ถ้าหากว่า เราเบ็ดเสร็จใจเช่นนั้น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในภายหลังก็ยกยมนำทำให้เกิดความมั่นคงขึ้นในบ้านของเรา เพราะฉะนั้น เมื่อเราได้ให้ทางบอingkันไว้ และได้ยึดถือแบบอย่างที่ดี อย่าง นานาประเทศที่เราได้เคยประสบมาแล้ว ในทางประวัติศาสตร์มาเขียนไว้ ก็เป็นความรอบคอบของสภาวาระรัฐธรรมนญ ถ้าสำหรับความผิดในทางการเมืองแล้ว สำหรับข้าพเจ้าซึ่งได้เรียนกฎหมายมาบ้าง ข้าพเจ้าก็ถือสุภาษิตที่ว่า Nulla poena sono lege คือว่า เมื่อไม่มีกฎหมายแล้ว ก็ไม่มีโทษ คือหมายความว่า ถ้าไม่มีบทบังคับว่า การกระทำอย่างใดเป็นความผิดในทางการเมืองแล้ว ใครจะไปลงโทษไม่ได้ แต่ที่ถกกันจะเห็นว่า โทษที่เกิดขึ้น เป็นโทษที่เกิดขึ้นในทางกฎหมายอาญาแต่ประการหนึ่ง ซึ่งมีความผิดก็เกี่ยวข้องกฎหมายที่เกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของประชาชนอันหนึ่ง และมีคุณสมบัติเป็นอาญาเช่นนั้นแล้ว จะถือเป็นอาญาในทางการเมืองได้อย่างไร คือหมายความว่า ข้าพเจ้าจะสมมติว่า ถ้าเมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติว่า การกระทำอย่างใดเป็นความผิดในทางการเมืองแล้วก็ไม่มีการลงโทษได้ ทั้งนี้ถ้าถูกลงโทษนั้นแล้ว ถูกลงโทษโดยกฎหมายอาญา ซึ่งเป็นกรับซึ่งกันความสงบเรียบร้อยของบ้านเมือง ทั้งนี้หากความผิดทางกฎหมายอาญาเข้ามาสู่อาชงเขาไปว่า ทำความผิดเป็นการเมือง ถ้าชานทำผิดธรรมดา ก็เป็นว่าเขาเหตุการณ์ต่าง ๆ มาลงดังกฎหมาย ก็หมายความว่า เหตุการณ์อย่างนั้นแล้วจะต้องลงโทษในทางอาญา ถ้าเหตุการณ์อย่างนั้น ก็ให้ทานพิศุจน์ในทางการเมือง ก็ให้ลงโทษเช่นนั้น เพราะฉะนั้น ถ้าทำใจเช่นนั้นก็เป็นกรวยเหยื่อให้คนมาเล่นการเมือง และมาเล่นการเมืองด้วยใจพยายาม ถ้าไม่มีโอกาสในทางสุจริตก็เล่นไปทุกวิถีทาง เช่นอย่างคดีของชาน ในพม่า ในคดีชาคกรรรมของชาน คือมีคนตอบเขาไปยังนายกรัฐมนตรีในที่ประชุม ศาลในประเทศพม่าเขาพิจารณาในเวลานั้น เขา

LIRT

ที่ถูกจับกุมด้วย ยกเว้นไม่ให้อภัยโทษแก่ผู้ทำผิดฐานกบฏ เขายกเว้นว่า
 พวกนี้ไม่ให้ปล่อย แต่กับบุคคลทำความผิดอื่น ๆ นั้น แล้วสักการีซึ่งจะลงมติ
 ให้อภัยโทษ ก็ย่อมจะเห็นว่า รัฐธรรมนูญต่างประเทศเขาก็ยังบังคับไม่ให้
 คนทำผิดกรรมาธิการโทษเขาน่าเกี่ยวข้องกับทางการเมือง เพราะท่านพูด
 นั้นไม่มีเจตนาที่จะไร้ออกประเทศชาติ นอกจากหวังจะแย่งชิงอำนาจ
 ความสำเร็จเพื่อขับออกไปให้แก้กัน และพวกพ้อง เพราะฉะนั้น เขาก็ตัดออก
 ไปด้วยซ้ำ ทั้งผู้ตั้งนักการเมือง ถ้าท่านทั้งหลายเป็นห้องเจรจา นักการ
 เมืองจะถูกลงนามส่งไปรษณีย์แปด อาจเป็นไปได้ตามสมัย ประชา
 ขบไทยยังมีบุคคลเท่าไรยังงอแงงม ถ้าท่านอ่านประวัติศาสต์ประเทศอังกฤษ
 ก็นึก สหรัฟฮูเมอร์บาคัส ฝรั่งเศสก็ ก็น่าจะเห็นได้ว่า ประชาขบไทยยังมีคน
 หนัก ๆ เขา ยิ่งเสียเลือดเนื้อหนักเขา ประชาขบไทยยังงอแงงม แล้วนัก
 การเมืองจะวิตกเสียสละเช่นนี้จะไปวิตกอะไร หรือจะไปห่วงใยทำไม
 ท่านทั้งหลายคิดว่า บางท่านคิดคงมี ๙ - ๑ มี ๕ มี แล้วผลที่สุดการของ
 ท่านปรากฏขึ้นที่หลัง ข้าพเจ้าขอขยักตัวอย่างง่าย ๆ อย่างท่านหาคนระคนอัน
 เขาเสียสละเรือนจำจนกระทั่งกลายเป็นขนิษฐสถาน ก็ไม่เห็นมีหาคนระคนอัน
 ในผลอย่างนั้น ประชาชนหลายร้อยหลายพันคนก็ยังมีคนบดกดเสียสละ
 เหล่านี้ ข้าพเจ้าขอจึงขอท่านทั้งหลายว่า โปรดอย่าเอาวิญญูธรรมบัญญัติไป
 บังคับเข็ดต่างให้คนทั่ว ๆ ไป เพราะนักการเมืองบางคนอาจจะไม่เต็มอัน
 ซ้ำหากันทั้งหลายที่มานั่งในสภา บางคนไม่ต้องการอะไร จะเข้านหรือไม่
 เพื่อไปขอฮวงจะปล้นประชาชนทั้งหลาย เมื่อประชาชนนั้นลงปล้นก็ปล้น
 รัฐธรรมนูญ โดยการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญ สันนิญญูธรรมบัญญัติ เพื่อ
 พวกท่านจะไปเสียสละในพระบรมมหาราชวัง เพราะฉะนั้น ขอให้คิดถ่วง
 ค่าว ๆ ที่เขาจะเขียนวิญญูธรรมบัญญัติของเขานั้นเสีย ถ้ามีขบวนการหนึ่งจะฮวง
 ประเดฬาราศี ขยักตัวอย่างว่า ข้าพเจ้าขอขยักเพียงเดียวว่า ถ้าประชาชนไม่
 ข้าพเจ้าไม่ผิด หรือจะคิดสั้นไม่ให้เห็นการเมืองที่ดีได้ แต่คิดปล้น ข้าพเจ้า

LIART

ถ้อยคำ ข้าพเจ้าทำไปโดยข้าพเจ้าเล่นการเมืองโดยสุจริต ถึงแม้ว่าจะเกา
 ครอบงำได้ จะต้องมีตั้งแต่หัวถึงเท้าได้แต่ตัว ส่วนจิตใจส่วนไม่ได้
 แต่ขอให้เห็นกันโดยบริสุทธิ์ และยุติธรรม ถ้าจะถือรัฐธรรมนูญ รัฐ
 ธรรมนูญเก่าก็ตามแต่ก็ตามแต่ก็ไม่ใหม่การตั้งศาลพิเศษ ถ้ามีการตั้งศาลพิเศษ
 ข้าพเจ้าก็ขอสนับสนุนอันนี้ แต่เมื่อรัฐธรรมนูญห้ามไม่ให้ตั้งศาลพิเศษแล้ว
 ท่านอย่าวิตกเลย ข้าพเจ้าเคารพศาลอยู่ เพราะเหตุว่า เวลาข้าพเจ้าศาลไม่
 ยุติธรรม เมื่อก่อนเช่นนี้ ข้าพเจ้าก็ต้องแสดงซึ่งแต่เดี๋ยวนี้โดยในฐานกฎ
 ภายใน มาตรา ๓๐๓, ๓๐๔, ๓๐๗ ก็แล้วเราขอความไว้ความไว้ให้แก่ศาล
 รัชกาลตามกฎหมาย ข้าพเจ้าต้องคนค้ำทันทันมีภัยด้วย โดยข้าพเจ้าถือว่า
 ข้าพเจ้าเป็นเด็ก แต่ความจริงข้าพเจ้ารุนแรง กับค้ำทางเฉย อย่าได้เปิดใหม่
 ซึ่งจะมีเข้ามาในอนาคต ให้มีการอ้างสิทธิตามรัฐธรรมนูญมาตราอื่น ยก
 ตัวอย่างเช่น รัฐธรรมนูญเราให้ได้ว่า การบังคับแยกราชอาณาจักรกระทำ
 ไม่ได้ ดังนั้นเราตั้งการให้เป็นสหรัฐ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ และความต้องการ
 แห่งท้องถิ่น ไม่ต้องการเอากำหนดสั่งให้แก่รัฐบาลกลาง เช่นนี้ ถ้าเขาคิด
 อย่างนี้ เขาก็สามารถจะกระทำได้ เพื่อกิจการเมือง เขาอ้างได้ แต่ความ
 จริงเขากระทำเพื่อทางการเมือง แต่เขาทำเพื่อความมั่นคงเป็นใหญ่เพื่อ
 ศักดิ์เขา เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอให้ท่านทั้งหลายได้ไปรื้อคิดถึงด้วยความสุจริต
 และรอบคอบในการบัญญัติรัฐธรรมนูญนี้ เราเอาชีวิตจิตใจของประชาชน
 พลเมืองทั้ง ๓๘ ล้านคน อย่างนี้ถ้าเราจะช่วยใครบ้าง เพียงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
 เลย เราบัญญัติเป็นรัฐธรรมนูญเช่นนี้ก็จะมั่นคงคงพร้อม อย่างที่ท่านผู้หนึ่ง
 ได้กล่าวไว้แล้ว ใหม ๆ เราจักจะกระทำ ทั้งแล้ว ถ้อยคำให้ได้มั่นคงจะเป็น
 ชัดแจ้งโดยชอบแห่งของเราเลย ว่าการบัญญัติรัฐธรรมนูญใหม่จะ
 เข้ามาแทรกอยู่ ส่วนทางสถานที่ต้องการอย่างไรนั้นแต่ความพิจารณา
 ของท่านซึ่งมีความหวังดีด้วยกันทั้งสิ้น

ผิดจริง ๆ ตามนิสัยที่เป็นมาเองโดยกำเนิด ถ้าพิจารณาแง่ที่ ๑,๐๐๐
 แห่งไม่ถึง ๑% คือนักคิดใจที่เห็นอะไรเขาแต่ก็ยกยาก็ ชอบอะไรไม่ชอบ
 ฆ่าเขา นั่นมันก็เป็นนิสัยความผิดที่ติดกันติดกัน ของบุคคลที่มีนิสัยอย่างนั้น
 แต่มิฉะนั้น ๑% เท่านั้น นอกจากนั้นความผิดที่เกิดขึ้นแก่ประชากร ก็เกิดขึ้น
 มาจากการศึกษา เขายังไม่ตัดพ้อที่จะได้ไปราชการรัฐก็มีความผิดความชอบประการ
 ใด รวมทั้งการศาสนาด้วย บางทีก็ไม่มีความสนใจทางศาสนาเลย มี
 นักโทษเป็นจำนวนมากที่กระทำความผิดของมา เมื่อเขาพร้อมมีความรู้ใน
 ทางศาสนาอย่างดี เช่นมหาเปรียญไปเทศนาอบรมตั้งถ้อย ขยายความคิด
 ความชั่ว รวมถึงความเป็นอยู่ของเขาที่กระทำผิดนั้นเขา รู้สึกความผิด
 ที่ประพฤติผิดคือผิดเป็นจำนวนมาก คือเขากลับตัวได้ ละอายพิศให้เขาเข้าใจ
 ในเรื่องที่เขาทำความผิดนั้น หัวท้อแม้มีบุคคลอย่างไร และเมื่อเขากระทำ
 ชั่วของเขาไม่ส่งแก่พยานหรือรับเลี้ยงเขา มา เขาก็รู้สึกเสียใจเป็นอย่างมาก
 เมื่อเขาได้รับคำสั่งสอนทางศาสนาแล้ว เขากลับตัวได้ และบางคนถึงกับ
 นำศาสดา นอกจากนั้น ความจำเป็นในการครองชีพ การทางเศรษฐกิจ
 ตกต่ำ ซึ่งไม่มีอะไรบำรุงเพราะให้เพียงพอ บุคคลเหล่านั้นจึงกลายมาเป็น
 ผู้ร้ายโดยความจำเป็น คือว่าต้องพยายามหาหนทางหาหนทางใดที่จะเลี้ยง
 ภาวะของตัวเองไม่ได้ ก็ต้องขอไปชิงจากใคร ชิงกันม นอกจากนั้น บุคคล
 ซึ่งกระทำผิดโดยมิได้สนใจ เช่นมีผู้ไปไปถูกรานเขา เช่นไปนุดกเมีย
 เขาม้าง หรือไปรังแกลูกเขาม้าง อะไรเช่นนั้น เป็นต้น เขาก็ถึงทำชั่วที่ชั่วร้าย
 แต่ผู้ทำความเสียหายแก่เขา แต่เขาถึงขังไว้ไทยเช่นนี้ จัดดีใจของเขา
 ยังกดี ไม่ได้เป็นผู้ร้ายโดยกำเนิด นอกจากนั้น กฎหมายของเขาในบางสิ่ง
 บางอย่างเขาก็ยกกันไป ทำไว้คนไม่ไว้เท่าไรถ้าทำ ทำโทษของไทยทางกฏ
 ใดเหมือนกัน ตักตวงหนึ่ง ตำราจะยกคนกันแต่เพียง มีกลิ่นแห่งโดยชอบ
 จริง โดยประจักษ์พระชาย แล้วผู้หนึ่งมาบ้างก็ไม่ได้ เช่นมีคนแก่ที่เขาน
 มาได้กระเป๋าย่างหนักของถูกเป็นนักโทษ โดยเหตุผิดคดีเขาบ้านนี้

แล้ว เจ้าหน้าที่เรือนจำ ไซ้คนที่มีความสามารถอย่างนี้ โดยมากเขาใช้พวกโปรเฟสเซอร์ที่มีความรู้สูง ๆ ไปปกครองนักโทษ ไม่ได้เอาคนทั่วไปปกครอง เพราะฉะนั้น นานาประเทศนั้นก็จะเห็นได้ว่า เขาพยายามหาคนที่ที่สุดไปปกครองคนเองให้กลับกลายเป็นคนดี อย่างนี้เป็นต้น เพราะฉะนั้นในการที่กระผมได้มีปริมาณ ก็มีความมุ่งหมายที่จะให้ผู้พ้นโทษไปแล้วก็ยังคงขวนขวายไปแต่นั้น ได้มีการเลือกตั้งโคตมาวิสุทธธรรมนุญ โดยไม่ต้องมีการรื้อเวลา และโดยละเอียดอย่างนี้ กระผมเองไม่ได้ปฏิบัติได้ ก็เห็นว่า พวกที่เป็นนักโทษการเมือง ก็ควรจะมีสิทธิที่จะได้รับเลือกตั้ง โดยไม่ต้องมีข้อกีดกันอะไรอย่างนี้ที่ผู้ปฏิบัติ กระผมมีความเห็นอย่างนี้

๑๐.๑๑ H.

พระยาเทพวิฑูร (กรรมาธิการ) : ข้าพเจ้าได้ยินท่านสมาชิกหลายท่าน ขอวินิจฉัยกับกรรมาธิการไว้รับคำแปรญัตติขึ้น ก็รู้สึกหนักใจอยู่เหมือนกัน แต่รู้สึกความรับผิดชอบ และข้าพเจ้าได้พิจารณาแล้วก็พยายามที่จะเห็นด้วย หรือจะรับหลักการของท่าน แต่ก็ด้วยความเห็นอันบริสุทธิ์ใจ ข้าพเจ้าไม่สามารถที่จะเห็นด้วยได้ และเมื่อท่านสมาชิกอีกผู้หนึ่งขอให้ข้าพเจ้าแสดงความคิดเห็น ข้าพเจ้ายืนยันที่จะแสดง คือว่า ปัญหาที่เราพิจารณาอยู่นั้นในขณะนี้มีเฉพาะว่า จะเติมคำว่า "นักโทษการเมือง" เป็นข้อยกเงินลงไปในมาตรา ๑๐ อันมาตรา ๔ หรือไม่นั้น เป็นปัญหาที่เราพิจารณาอยู่นั้น เพราะมีผู้แปรญัตติจนอาจตั้งนั้น ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยทั้งวิญญูติการและทั้งหลักการทั้งสองอย่าง วิชการก็คือว่า เรายุททุกกันถึงบุคคลของห้ามในการ ใ้สิทธิอันสมควรเลือกตั้ง ซึ่งจะขึ้นในสมัยนี้ และเมื่อเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารที่จะรับในสมัยนี้นั้น การที่จะวินิจฉัยในข้อนี้เป็นปัญหาที่เห็นว่า ที่เถียงกัน อะไรเป็นนักโทษการเมืองหรืออะไรเป็นความผิดทางการเมืองนั้น เป็นการยากที่ทุกคนมานานแล้ว ที่ตลอดไม่ใช่เฉพาะ

ในศาลต่างๆ ไปหมด ในการที่จะวินิจฉัยคดีแต่ละ คดีนั้นปัญหาของ ผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นเรื่องคดีกันแต่ของทางประเทศ แต่ภายในเมืองแล้ว ไม่มีปัญหาวินิจฉัยกัน ที่ข้าพเจ้าว่าอยู่ คือไม่มีกฎหมายใดบัญญัติไว้ว่า อย่างไรเป็นความผิดการเมือง และความผิดไม่ใช่การเมือง เพราะฉะนั้น เมื่อมีปัญหาอะไรเหล่านี้ ผู้ที่จะวินิจฉัยคดีแล้ว จะวินิจฉัยอย่างไร วินิจฉัย ไม่ได้ ข้อยกเว้นหรือ ผู้ที่จะวินิจฉัยได้ มีข้อเท็จจริงตามที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนี้ มีข้อเท็จจริงเขาจะวินิจฉัยได้ เขาจะพิจารณาได้ในตัวของเขาเองว่า เป็น ข้อเท็จจริงนั้น อยู่ในฐานะที่มีคดีหรือไม่มีคดีคง แต่ที่เขารับกันแล้วหรือ รับกันทั้งไปว่า เป็นของยาก แต่มีหลายท่านว่า ศาลวินิจฉัยได้ มีปัญหา กฎหมายมากมายที่ไม่มีบทเฉพาะคดีพิพาทได้ แต่ท่านผู้หนึ่งก็น่าสนใจศาล วินิจฉัย แต่ข้าพเจ้าสงสัยว่า ศาลวินิจฉัยในชั้นไหน ในชั้นท้องที่ หรือว่า เมื่อมีการล้มคดีแล้วจะต้องขอให้ศาลวินิจฉัย ถ้าท่านว่า ถึงศาลลงโทษชั้น ต้นแล้ว ตามที่ข้าพเจ้าได้รวม ได้เคยของงานศาลมาก ไม่มีในการที่ศาลจะ วินิจฉัยว่า ความผิดใดเป็นความผิดทางการเมือง หรือไม่ใช่การเมือง ถ้า หากว่า จะอาศัยคำพิพากษาของศาลในการวินิจฉัยครั้งแรกว่า ลงโทษจำคุก ๑ ปี เท่านั้นนั้นว่า เป็นความผิดทางการเมืองหรือไม่ใช่การเมืองแล้ว ข้าพเจ้า เห็นว่าไม่มีในคำพิพากษา แต่ฉะนั้นขอยกฟ้องจะต้องมีคำวินิจฉัยยอมทุกคำ พิพากษาว่า เป็นการเมืองไม่ใช่การเมือง แต่เมื่อไม่มีเช่นนั้น ข้าพเจ้าก็ยืนยัน ว่า จะอาศัยคำพิพากษาคืออันคนที่ลงโทษ ไม่มีคำวินิจฉัยอันนี้ ข้าพเจ้าไม่ เคยเห็นและเชื่อว่า ไม่มีเลยคำพิพากษานับมีใครจะเขียนไว้ว่าเป็นความผิด การเมืองนั้นเป็นชั้นต้น แต่ถ้าหากว่า ท่านว่าหมายความว่า ให้ใช้ศาลมา วินิจฉัยในเมื่อมีการล้มคดีแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกขงยาก ทำไม่ได้ ไม่แปลกว่า ตอนที่มีการล้มคดีแล้ว ใครจะเป็นผู้ขอให้ศาลวินิจฉัย เขาถามที่ รัฐล้มคดีจะต้องให้ศาลวินิจฉัย ก็ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้นได้ เราเขียนรัฐธรรมนูญ เขียนข้อยกเว้นหรือคุณลักษณะอะไร ที่ผู้ผิดล้มคดีคงควรจะให้

ผู้เลือกตั้งอยู่ในฐานะที่จะพิจารณาได้ ไม่เช่นนี้ เขาจะไม่ไป แล้วให้ฉันจัด
 เสนอไป ซึ่งข้าพเจ้าคิดว่า ไม่น่าจะเป็นเช่นนั้น นั่นเป็นข้ออุปมาเขี้ยว ที่
 มั่งคั่งต่อกรร ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วยเหมือนกันที่จะยกเว้นนักโทษ และควรร
 ฝึกการเมืองในรัฐธรรมนุญของเรา ที่จะเขียนได้เป็นลายลักษณ์อักษรนั้น
 ไม่น่าจะเป็นที่เคียด เพราะเราสร้างรัฐธรรมนุญแรกต้องการให้
 เป็นรัฐธรรมนุญที่ถาวร ที่จะไม่มีใครมาแตะเมิดหรือลบด่างเสียได้ทุก
 กษัยอันหนึ่ง แม้ว่ามันอาจจะมีการลบด่างได้บ้างก็ตาม แต่ทุกคน
 ประสงค์เช่นนั้น เมื่อเช่นนั้นแล้ว ทำไมเราจะไปเขียนโดยกษัยของกษัยที่ถาวร
 ยกเว้นแต่ความฝึกการเมือง ซึ่งสรุปความแล้ว ข้าพเจ้าเข้าใจว่า ควร
 ฝึกที่จะเป็นความฝึกทางการเมืองที่เป็นความฝึกในจำพวกที่จะลบด่างหรือละเมิด
 รัฐธรรมนุญ ท่านชงนั้น เมื่อเราเข้าใจว่า ความฝึกการเมืองเป็น
 ความฝึกที่จะลบด่างรัฐธรรมนุญเช่นนั้นแล้ว เราจะไปเขียนช่วยยกเว้นไว้ให้
 รัฐธรรมนุญอีก ก็เท่ากับว่า รัฐธรรมนุญของเราจะยกย่องหรือรับรองการ
 ฝึกที่จะลบด่างรัฐธรรมนุญนั่นเอง นั่นเป็นเหตุ กรร ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการ
 ในคดี รัฐธรรมนุญจะไปเขียนในคัมภีร์ยกเว้นหรือยกย่องความฝึกที่จะ
 ลบด่างตัวเอง ข้าพเจ้าเห็นว่า ไม่ควรจะเป็นเช่นนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า ในท
 ฎหมายข้าพเจ้ามีความฝึกเช่นนั้น ข้าพเจ้าจึงไม่เห็นด้วยกับผู้ประมุขที่ขอ
 เติมเช่นนั้น

นายชวติศ อภัยวงศ์ : เทวทัตพึ่งการอภิปรายมาแล้ว แต่ยังไม่
 และวันนี้ ทางกรรมาธิการยังไม่ได้อธิบายให้เป็นที่แจ่มแจ้ง ข้าพเจ้า
 ความสงสัยว่า ในกรรมาธิการบอกว่าจะปล่อยให้ผู้ประมุขได้โดย
 ไปจะเป็นการสนับสนุนผู้ทำความฝึกเช่นนั้น ไปหาซึ่งศัพท์มหากษัยหรือ
 ข้าราชการรัฐมนตรี หรือผู้แทน ไปฝึกฝึกคิดตรวจมาแล้วก็มาส่งผู้แทน
 ได้ กลับจะเป็นการสนับสนุนไป แต่ข้าพเจ้าเห็นว่า ผู้ทำของศัพท์มหา
 กษัยหรือ ถึงอย่างไรก็ขอมาเป็นสมัครไม่ได้ เพราะต้องกล่าวดำเนินประหา

ชั่งตวงวัด เพราะฉะนั้น พวกนี้ที่อยู่ในความผิดอาญาอย่างอกฎอยู่ตั้งแต่
 เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว กรรมวิธีการก็ยังไม่ได้อภิปราย ให้แจ่มกระจ่างไปอีกด้วย
 ทำในจึงเป็นเช่นนั้น แล้วทนายว่า การทำเช่นนั้นเป็นการตีครอนผู้สมัคร
 เพราะฉะนั้น ผู้ที่ติดตารางก็มีที่จะถูกกำหนดว่า จะต้องติดเท่านั้น แทน หรือ
 สมัครจะต้องประหารชีวิต ทำไมเมื่อเขาออกมาแล้ว จึงไปตั้งโทษเขาคัก
 ในทางสังคม กรรมวิธีการอภิปรายมานาน ก็ยังไม่เข้าใจว่า การทำว่าเป็น
 การทำตามมาตรา ๓๐๐ การตั้งโทษนั้นไม่ใช่หมายความว่า เป็นการลดหย่อน
 ผ่อนโทษผู้กระทำความผิดในกฎหมายอาญามาตรา ๓๐๔ แต่เป็นการขอไม่ให้
 ลงโทษผู้กระทำความผิดในกฎหมาย หรือออกมาแล้วต้องได้รับโทษต่อไปอีก
 อย่างที่กรรมวิธีการก็ยังไม่ได้อภิปรายให้เข้าใจ ท่านกรรมวิธีการก็ยังไม่ได้อธิบาย
 ให้เป็นที่เข้าใจ ข้าพเจ้าฟังมาตั้งแต่เวลานั้นกระทั่งเคยฉมน เพราะฉะนั้น
 จะลงมติสนับสนุนทางใดทางหนึ่งก็เป็นกรยาก ทั้งนี้ไม่ว่าจะจะมีคดี
 ที่จะให้สนับสนุนผู้ซึ่งกระทำความผิดอาญาแล้วใหม่มาได้ เพราะฉะนั้น ผู้ที่กระทำ
 ผิดกฎหมาย ต้องได้รับโทษทางอาญาเช่นควรแก่กฎหมายที่กำหนดไว้
 แต่ขอข้อยกเว้นว่า ขนั้ไปตีครอนสี่ทศเวา เมื่อพ้นโทษแล้วก็ยังคงต้องได้รับ
 โทษทางสังคมอยู่ด้วย และนักจะจนจะหมดจดด้วยแล้ว แล้วเรื่องผู้ขอ
 ะไรนั้น เรื่องไปเข้าเขาก็ถูกเจอนคือทวยไปหมดแล้ว ไม่เห็นมีใครมาสมัครได้
 แล้วมาตรา ๓๐๔ ทางนี้ก็ได้ขอได้ทำลาย แต่อาจขออย่าให้ตีครอนสี่ทศ
 ของผู้ที่ถูกตั้งโทษตามมาตรา ๓๐๔ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอจะให้กรรม
 วิธีการที่ขอยกให้แล้ว แต่ที่ท่านไม่ขอขบายอย่างนั้น ท่านเสียงมาทางโน้นทาง
 นี้แล้วถึงโทษ ก็รัฐธรรมนูญนั้น ก็คล้าย ๆ กฎหมายอาญาตั้งโทษเขาคัก
 เพราะฉะนั้น ท่านขอยอมรับไม่ได้อีก ขอให้ท่านกรรมวิธีการนั้นหรือท่าน
 ประธานฯ ผู้ที่นำกฎหมายขบายให้ฟัง ข้าพเจ้าก็ยังไม่ว่าจะสนับสนุน
 หรือจะคัดค้านได้

ประธานสภาว่างรัฐธรรมนูญ : ฝ่ายคัดค้านไม่ร่วมมติ

๓๐.๒๒ น.

นายเทพ โขตินิจิต : ข้าพเจ้าขอถามกรรมการระดับหน้าห้อง
ได้หรือไม่ เพื่อความปลอดภัยของ ข้าพเจ้าก็เห็นใจท่าน แต่ก็มีข่าวไม่ดี คือว่า
เราทำงานด้วยกันทุกคนก็อยากจะให้เรียบร้อย และรัฐวิสาหกิจจะออกไป
ได้หรือไม่มันคือความปลอดภัยร่วมกันของเราทุกคน เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้า
เราใจว่า บุคคลที่ดำเนินคดีไป แล้วท่านอาจจะแพ้ แต่ว่าเพื่อป้องกัน
ข้าพเจ้าขอขานว่า ๕ น. จะได้หรือไม่ทั้งนี้ เพื่อเป็นกลางให้ตัด
ออกทั้งนี้ ทางนิตยสาร

พระยาอรรถการีย์พนธ์ (กรรมการ) : กรรมการจะปรอง
คองกันนั้น ถ้าผลของการปรองคอง จะเป็นผลเสียแก่รัฐวิสาหกิจแล้ว
ข้าพเจ้าเชื่อว่า ท่านสมาชิกในสภาทุกคนก็ไม่อยากปรองคองเช่นนั้น ความ
จริง การที่กรรมการได้มีความเห็นยืนยันในเรื่องนี้ ทุกๆ คนท่านยืนยันว่า
ไม่ควรเขียนไว้ในที่นี้ และเห็นว่า ไม่สามารถจะเป็นไปได้แล้ว ก็ด้วยความ
บริสุทธิ์ใจจริงๆ ว่า การเขียนไว้เช่นนั้นไม่ดีกว่า มีข่าวไม่ดีอาจจะ
เป็นได้เหมือนกัน เพราะเหตุว่า กรรมการได้ทำงานด้วยความบริสุทธิ์
และได้พยายามเต็มที่ ที่จะให้รัฐวิสาหกิจเป็นไปโดยดี แต่การพยายาม
นั้นมีเขตจำกัด การที่บุคคลทุกคนทำอะไรแล้ว ต้องมีเขตจำกัด ถ้าหาก
ว่าไปถึงขั้นที่กรรมการเห็นว่า ไม่สามารถจะทำได้แล้ว ถ้าขั้นที่กรรมการ
ต้องการทำ ก็ทำไม่ได้จริงๆ ซ้ำยังเป็นอย่างนั้น แต่ท่านขอปรองคองเพื่อ
ตัดข้อข้อก่งงัก ข้าพเจ้าคิดว่าอยู่ในหลักการที่ว่า การจะไปล้มระบบ
เลิกจะเป็นสมาชิกสภาผู้แทน เราจะมอบหมายให้ประชาชนไปฟ้องหรือ
ไม่เพื่อให้เขานัดข้อ ถ้าทำได้มอบหมายทางอื่นแล้ว มาตราที่ตัดออกได้ ทั้ง
มาตราไม่ต้องมีเลย แต่เราไม่ใช่เช่นนั้น เราให้ประชาชนเลือกตั้งใหม่
เราก็คิดว่าก่อนนี้ เป็นผู้ไปรับเลือกเราจึงยกก่อนว่า บุคคลข้างนี้ไม่คิด
ล้มระบบ คือมีข้อบกพร่อง คนที่เขาคิดล้มระบบการเข้ามาแล้วเราเห็นว่า เป็นบุคคล

LIRT

ก็ไม่สมควร เราทั้งคู่ต้องเขียนใจ ถ้าไม่เขียนซอซนใจก็ไม่สมควรเขียนทั้ง
 มาตรา ซึ่งกรรมการเห็นว่า ได้มมิตของสถานที่ให้เขียนข้อต้องห้ามไว้โดย
 มีจะมีมิตในฎาวเขียนข้อต้องห้ามแล้ว เราจะต้องพิจารณาข้อข้อที่ ๗ - ๓
 - ๓ - ๔ ในข้อที่ ๔ เป็นข้อที่น่าจะต้องวินิจฉัยอยู่เหมือนกันว่า คนที่เคย
 กระทำความผิดทางกฎหมายแล้ว ไม่ถึงกำหนดเป็นบุคคลต้องห้าม ถึง
 แม้จะไม่ใช่ผู้แทนซึ่งอยู่ในกาทำงานบางอย่างก็ตาม ก็ห้ามเหมือนกัน เพราะ
 ฉะนั้น ข้อที่ขอให้ออกข้อของกันเพื่อจะตัดในข้อนี้ กรรมการก็พิจารณา
 แล้ว ไม่สามารถรับได้

พระยาสุรธรรมราช : ท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้อง คือท่านเจ้าคุณ
 เทพบุตร ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิอย่างสูงในความรู้ทางกฎหมาย ข้าพเจ้าจะ
 ไม่คัดค้านอะไรท่านนัก ข้าพเจ้าจะขอปล่อยให้ท่านสมาชิกทั้งหลายวินิจฉัย
 เอาเถิดว่า การที่ท่านอภิปรายนั้นดีแค่ไหน ที่ท่านเสนาธิการกล่าวไว้ ถ้าเรา
 จะเขียนเพิ่มเติม "ความผิดทางกรมการเมือง" เขาไปจะเป็นจุดค่างนั้น ฝ่ายเรา
 ผู้คัดค้าน และฝ่ายผู้ที่แปรรูปคดีเห็นว่า เรามีความสงสัยว่า จะไม่คัดค้านไว้
 จุดที่อาจจะค้างได้เท่า ๆ กัน เพราะปัญหาเราไม่ได้สงสัยให้ทำการปฏิบัติ
 หรือทำนิติรัฐรวมหมู่อย่างใดเลย เราเขียนใจเพื่อเขาได้รับโทษถูกต้อง
 ตามกฎหมายแล้ว ในทางการเมืองแล้วจะให้เขามีสิทธิที่จะมารบเล็ดลอดได้
 ไม่คัดค้านเขา เขาเสียข้อ ๔ นี้ เป็นคดีสากลโลก ผู้ที่ผิดในทางการเมือง
 ได้รับมีความกรุณา และมีควมรู้สึกความที่โทษสามปี ซึ่งทำกรรมผิดอย่างอื่น
 ก็เมื่อโลกเขายอมเช่นนั้น เหตุไรเราจะไม่พิจารณาลงข้อนี้บ้าง ในฉันท
 ท่านกรรมการบางท่านก็เห็นเหตุผลชนิด หรือข้อตมคคของผู้แปรรูปคดี
 ผู้เสนอให้เขียนเรื่องใจ ขันนำพูดว่า ไม่สามารถจะวินิจฉัยได้ว่าจะไรเป็น
 ความผิดในทางการเมือง จะไรไม่ใช่ความผิดในทางการเมือง ข้าพเจ้าก็มี
 ความประหลาดใจว่า เขียนอย่างข้าพเจ้า ซึ่งเขียนกฎหมายแต่ในประเทศ

สยามเท่านั้น ไม่ใช่มี ๒ ครั้ง ไปเรียนนอกเรียนมา แต่ข้าพเจ้าก็ยังคงคิดว่า
มีหลักกฎหมายทั่วไป เช่น คอนสติติวชันลอร์ด หรือ อินเคอร์เรนชันลอร์ด
ว่าอะไรเป็นความผิดในทางการเมือง อะไรไม่ใช่ความผิดในทางการเมือง
ข้าพเจ้าระบอบคดียังคง โทษความผิดอาญาใดๆ อันเป็นข้อร้าย ซึ่งผลแห่ง
การ คุมเคตท์ เขาก็ถือว่าเป็นความผิดที่สามัญ ข้าพเจ้าจะยกตัวอย่างอะไร
ของไทยเราในระหว่าง พ.ศ. ๒๔๗๕ มาว่าอะไรเป็นความผิดทางการเมือง
อะไรไม่ใช่ ในการปฏิวัติ พ.ศ. ๒๔๗๕ ปี ๒๔๗๖ เราเขาเจ้าคุณมโนฯ ความผิด
บวรเดชเหล่านี้ รัฐประหารปี ๒๔๗๖ นี้ เป็นความผิดทางการเมือง ทั้งนี้
กรณีอะไรไม่ใช่ความผิดทางการเมือง กรณีสงคราม ถ้าหากว่าเป็นความ
จริงมีผู้ทำร้ายพระองค์ท่าน โดยมีการเมืองแซมแฝงอยู่ก็ จะปฏิวัติไว้ก็
ความผิดอันนั้นเป็นการเมืองไม่ได้เลยอย่างแน่ชัด โลกเขาก็อย่า ลอบฆ่าคน
โดยขีปนาวุธอย่างนั้น แม้จะมีจิตใจเพื่อทำการเมือง เขาก็ว่าไม่ใช่การเมือง
การยิงจรวดพลในกลางเมืองตั้งนามหลดง หรือพยายามวางยาพิษท่าน เหล่านี้
ไม่ใช่ความผิดทางการเมืองเป็นการแน่นอน เพราะฉะนั้น ถ้าไม่จับบอกว่า
ไม่มีทวน จะใช้ได้พอสมควรว่า อะไรเป็นความผิดทางการเมือง หรือไม่ใช่
ความผิดทางการเมือง ท่านเราจะให้วินิจฉัยว่า ใครเป็นความผิดทางการเมือง
ท่านเมื่อไม่มีใครงมคิรวินก็ออกตั้ง เราอาจจะให้กรมมาธิการรัฐธรรมนูญ
หรือให้ศาลฎีกาตัดสินเด็ดขาดทีเดียว โดยเรียกสำนวนเก่าของคณะนั้นเข้ามา
พิจารณาดำ เป็นประการหนึ่งประการใด ดังที่ข้าพเจ้าก็ปรายเผื่อถนหรือไม่
ถ้าเขาหลัก ให้ศาลชขาดำ เป็นหรือไม่เป็น ถ้าศาลส่งคดีตัดสินลงไป
บอกๆ ไม่ใช่การเมือง เพราะฉะนั้นเป็นผู้ข้างชัดพิศเค้นไม่ได้ คำว่าข้าพเจ้า
ไม่เห็นเป็นการถาวรเลยในการที่จะทำ แต่ท่านว่าการเขียนร่างนั้นจะเขียน
ยูนงส่งเสริมให้ท่านปฏิวัติ ข้าพเจ้าขอตั้งยืนยันว่า ไม่ใช่เป็นการของส่งเสริม
ไม่ใช่บอกๆ เราไม่มีความคิดในการทำกาปฏิวัติ ไม่ใช่ เสนอแก่ใคร ให้
คนไม่เดินการเมืองโดยวิธีทางรัฐธรรมนูญ ให้ใช้อย่างนั้น เขาคิดพูดๆ

๑๙๓๖-๓๗) เป็นเมืองจากเมืองน้อยไปแต่ชื่อรักษาดี ทอผ้าฝ้ายอย่างชาวเจ้า
 ฟ้า เข้ามามีอำนาจทางการเมือง เห็นอย่างนักการเมืองอย่างเจ้าฟ้าเจ้าว่า เขา
 ก็ควรมีสิทธิได้ และเราก็คิดตั้งให้ ไม่ช่วยให้ทำผิด และเจ้าฟ้าบอกกล่าว
 นักปราชญ์เข้กรมเจ้านะก็ตั้งชื่อได้กล่าวว่าการเมืองเวลาปกครอง
 คชวิไชยบุรีรัตน์ ตั้งรวมกัน ถ้าถึงเวลาไปไม่ไหวตามวัตถุประสงค์การเมือง
 ตั้งยกเจ้าตั้งกัน และเราได้หาแต่เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๘๐ จะตั้งชื่อ
 ไม่คิดทำชยงัน หลีกเขาตั้งว่า จดให้ทำตามวัตถุประสงค์ทางรัฐธรรมนุญแท้ ๆ ถ้า
 เห็น รัฐธรรมนุญจะหกละแวน จะตั้ง จะดิบหายแก่บ้านเมืองเช่นนี้แล้ว
 ราษฎรก็จะลุกขึ้นเป็นไฟกบฏก็ทำได้ ถ้าเขาชนะแล้วเขาก็มีอิทธิกรมมัตถ์
 ของเขาเองได้ ถ้าเขาแพ้เขาก็คิดวาง แล้วในกรณีที่เขาชนะกันค้อย่างนั้น
 จะคิดสิทธิเขาอีกหรือ อย่างนี้รวมความตลอดแล้ว ชาวเจ้าเห็นว่า ไม่ลำบาก
 เลยที่จะเขียนไว้ และไม่ผิดหลักการ รัฐธรรมนุญอย่างไรเลย เป็นการ
 เหมาะสมกับเจตนารมณ์ของประชาธิปไตยที่ว่า นักการเมืองแล้วถ้าหากว่า
 เล่นการเมืองตามโทษวางไว้ว่า ประหารชีวิต เขายังไม่ทันเล่นการเมือง
 หรุดก เขาเพียง ๑๐ ปี ๒๕ ปี กวาทไม่กรณาส่งสารแก่ผู้เล่นการเมืองโดย
 จิตที่เรียกว่า การเมืองที่สกปรกหรือไม่นั้น แล้วแต่ว่าเป็นความเขาว่าสำคัญ
 ร้ายกาจหรือไม่ ถ้าไม่มีการกบฏอย่างกบฏคอกันแพเป็นั้น ก็ตั้งชื่อตั้งเดิม
 ให้ทำอย่างนั้นชยงัน นักกรตยกันก่ายของเหมือนกัน แต่นั่นเขาไม่ได้ชอบเข้า
 เป็นการผิดการเมืองได้อย่างนั้น

พระยาอรรณการวิญญ์พันธ์ (กรรมาธิการ) : ในเรื่องนักได้พูด
 กันมามาก ถึงมีรูปท่างูยักในกรตยจะวินจันยว่า อะไรเป็นการผิดทางการเมือง
 เมือง ชาวเจ้าก็ได้พูดมามาก และเพื่อนั่งมาซึกบางคนก็ได้พูดในข้อนี้ ชาวเจ้า
 ไม่เคยจะพูดกล่าวอะไร แต่ใครจะพูดที่ส่งมาชยงันหนึ่ง ซึ่งนั่งตั้งไปเมื่อกัน ก็ได
 ยักปราชญ์ ความผิดทางการเมือง ไม่หมายรวมทั้งเจ้าพระเจ้ายศยหรือ
 ประมุขของประเทศ หรือไม่รวมถึงกรณที่ชยงันที่ต้นมาหลวง นัยนั้นว่า ไม่ใช่

LIRT

ความผิดทางการเมือง หนึ่งละบัญชีตนเอง ท่านจะเห็นด้วยไม่ว่า จะมอบให้ศาลวินิจฉัย ถ้าท่านเป็นศาลบอกจำไม่ใช้ แต่ถ้าข้าพเจ้าเป็นศาลบอกจำใช้นั้นท่านเห็นด้วยว่า เป็นความยุ่งยากเพียงไร ท่านข้าพเจ้าจะกล่าวได้ว่า ความยุ่งยากมีเพียงไร ก็ท่านกล่าวในทางต่างประเทศ ข้าพเจ้าก็กล่าวด้วย ก็อยู่ในทางต่างประเทศนั้นได้มีปัญหายุ่งยากเหลือเกิน ทั้งแต่ครั้งที่ได้มีชายสองคน ๆ หนึ่ง นายชาวอังกฤษเกิด อีกคนหนึ่งชื่อยาเดสตันแจ็กเก็ท ๒ คนนี้ได้เข้าถูกระเบิดวางระเบิดทางรถไฟ ในขณะที่พระเจ้าอยู่หัวเสด็จมา เสด็จเสด็จมีคน ๒ คนนี้ติดตามหลังตั้งคนข้ามแดน เขาตกลงว่า จะไม่ยอมส่งผู้ร้ายกัน ผู้รังเกียจเห็นว่าคนสองคนนี้ได้ก่อกรรมชั่วร้าย สมควรจะส่งตัว แต่ขัดข้องเหลือเกิน ในความผิดทางการเมืองส่งไม่ได้ มีปัญหาเบ็ดเตล็ดเข้ามา ขมถึงกับ ออกกฎหมายไว้เป็นพิเศษว่า ความผิดใดเป็นความผิดทางการเมืองหรือไม่ ให้ศาลวินิจฉัย แต่อย่างไรก็ตาม ถ้าเป็นความผิดซ้ำประมุขของประเทศตั้งยอมรับว่าเป็นความผิดทางการเมือง แต่การ ขอบยกเว้นเรื่องให้ส่งผู้ร้ายข้ามแดนได้ นั้นขอตั้งปัญหาในประเทศไทยด้วย ดังนั้นท่านจะเห็นได้ว่า ในตั้งปัญหาเรื่องส่งผู้ร้ายข้ามแดน อย่างที่ได้ทำกับเบดเชียมกับประเทศอเมริกา ได้ทำกับประเทศเบดเชียม ได้ลงไว้ชัดเหลือเกินว่า ความผิดในการเมืองแล้วจะไม่ส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้แก่กัน เว้นไว้แต่ความผิดในทางการเมืองนั้นจะส่งผู้ร้ายข้ามแดนให้ก็ต่อเมื่อเป็นคนซ้ำประมุขของชาติ ดังนั้นเป็นการยอมรับว่าการซ้ำประมุขของชาตินั้นเป็นความผิดทางการเมือง เขาจึงได้เขียน เพราะฉะนั้น ถ้าเราเห็นว่า การซ้ำประมุขของชาติ ถ้าไม่ใช่ความผิดทางการเมืองแล้ว ก็ไม่จำเป็นที่จะต้องเขียนไว้ในเรื่องการส่งผู้ร้ายข้ามแดนเลย ถ้าทวีปในซอน เมื่อเป็นเช่นนั้นแล้ว ท่านจะเขอะไรมากกว่าว่า การซ้ำสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวไม่ใช่ความผิดในทางการเมือง บุคคลนั้นรวมถึงในทันที และคือเป็นข้าพเจ้าก็ขอถือโอกาสขอบท่านสมาชิกว่า ทว่าการมาจัดการไม่ได้คือท่านแยกตัวการทวีปด้วยกันในข้อที่ว่า ถ้าหากว่า ผู้กระทำความผิดนั้นได้ถูกตัดสิน

LIART

ประหารชีวิต แต่ก็จะมีคนเป็นผู้แทนไม่ได้ ในขงกันกรมาจัดการกันเอง จะสมัครไม่ได้ แต่ขอให้ตั้งกองทัพไม่ได้ก็พวักษาให้ประหารชีวิต แต่มีความคิดในทางการเมือง สำหรับในข้อนี้ ผู้ทักความผิดนั้น บางคนก็ได้รับ ความยกของสรรพเวียง บางคนก็ใช้ชื่อว่าทำชั่ว สำหรับในต่างประเทศเขาถึ รัยว่า ความผิดทางการเมืองเป็นดังทมิความชั่วเหมือนกัน แต่เมื่อพิจารณา แง่กี่ย่อมยกเงินได้ สำหรับในกรณีเข้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว นอก จากนั้นแล้วเขาก็ไม่ยอม เพราะฉะนั้น ถ้าเราจะถือหลักอันนั้นมาเขียนไว้ใน รัฐธรรมนูญ ก็ได้ว่า ถ้าทำความคิดในทางการเมืองแล้ว ย่อมให้สมัคร ผู้แทนได้ แล้วท่านจะให้ยกเงินต่อไปว่า ถ้าเป็นเรื่องทำของคู่ประมาของ ประเทศก็ไม่ยอมให้สมัครผู้แทนได้ เรื่องในกรณีอย่างเช่นขงกันที่ขงตั้งนาม หลวง ชือเหล่านี พุทธการณที่กระทรวงทำนามมต่างกันมากมาย ท่านจะเขียนข้อย ยกเงินไว้อย่างใด เพราะพุทธการณของกระทรวงทำนามมด้วยขงตั้งรัชย ตั้งพนไม่เหมือนกัน และเขียนไว้ให้ศาลเป็นผู้วินิจฉัย ข้าพเจ้าเห็นว่า ควร ให้เป็นไปเช่นนั้นไม่ได้

๑๐.๕๐ น.

นายของใจภักดี : ข้าพเจ้าเห็นว่า บัญหาไม่ใช่เป็นความสองคม เป็นจักรพันธ์มคมหลายคม ทั้งกรมวิชาการชบายัน ข้าพเจ้าเห็นด้วย และ เห็นใจเหมือนกัน ทั้งสมาชิกผู้เสนอแปรญัตติก็เห็นด้วย ถ้าไม่ได้รัฐธรรมนูญ แล้ว ก็มีเหตุผลเสียหายมากมายเหมือนกัน ขอนจาเป็นต้องพิจารณากัน โดยรอบคอบทีเดียว ข้าพเจ้าก็หวงเกรงมากเหมือนกันเรื่องนี้จะ เป็น กอนพัลลระหว่างกรมวิชาการและสมาชิก ข้าพเจ้าหวังโยกรวมวิชาการชชช ไม่อยากให้ท่านกระทรวงทะเล้น และให้ท่านตั้งหน้าทีเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเป็นคนหนึ่งที่จะเสนอสนันสนายความหลังมชฉฉมปฏิปทา อย่าให้ ตั้งเกินไป ขวางเกินไป มีอะไรจะทำอย่างไร ข้าพเจ้าก็มเจตนาดี กวรว

LIRT

เรานำร่างรัฐธรรมนูญ เราไม่ให้นำร่างสำหรับเอาเท่านั้น ร่างสำหรับลง
๑๗ ล้านคนด้วย ถ้าอย่างนั้น ขอให้ท่านกรมราชเลขาฯก่อน ไปพิจารณาเสียก่อน
แต่อดีตเคยยังไม่ได้อวดอ้าง กอนไปแล้วคิดใหม่ บางทีมีชาวต่างประเทศได้ออก
ชื่อของท่านนี้ ก็จะต้องมาแต่ไม่กระทบกระเทือนกัน ข้าพเจ้าไม่อยากจะ
กระทบกระเทือน เหตุผลข้าพเจ้ามีมาก ที่จะต้องมีต้นท่านผู้ปฏิบัติ
เพราะเหตุว่า ถ้าบัญญัติเช่นนั้นแล้ว ก็ถึงโทษซึ่งซ้อน อย่างท่านสมาชิก
ผู้แก้ไขเมื่อสักครู่กล่าว ก็ตั้งบริษัของกฎหมายโดยมากครั้งละอบรม
คนให้เป็นคนดี ชุมจำนง ๆ ได้กล่าวเมื่อก่อน ข้าพเจ้าเห็นด้วย ตั้งใจอบรม
คนให้ดี เมื่อจะให้ผลความดีแล้ว จะบัญญัติความผิดทำไม ทางที่คิดคือออก
หมกหมองบรรณคดีดี แต่ไม่เคียดชังด้วย ไม่ตั้งพิจารณาอะไรกันมาก
ไม่ต้องยุ่งยากอะไรรัฐธรรมนูญ ถ้าไปได้ก็ยุ่งยากวันยังค่ำ พิจารณาเป็น
บัญญัติโลกแตก เลี้ยงไม่ตกตง ถ้ากรรมาธิการถอนไปพิจารณา ๖ วัน ๗ วัน
ก็ได้ แล้วมาพูดใหม่ ไม่เช่นนั้นค่อนข้างผิด ข้าพเจ้าไม่อยากจะย้อนหลังเลย
เป็นความจริง

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (กรรมาธิการ) : กรรมาธิการไม่ต้อง
ยอมหลายที่ เรื่องนี้ขอขากยอม แต่ยอมอย่างนั้นด้วยความเห็นที่อ่อนเกรง
จริง ๆ ที่จะให้กรรมาธิการกลับไปพิจารณาที่ไม่ได้ผล เห็นหมดแล้ว พิจารณา
กันหมดแล้วเรื่องนี้ ถ้าทางที่เพื่อปรานีประนอม สถานควรตั้งคณะ
กรรมาธิการชุดหนึ่งไปพิจารณาว่า จะมีทำอย่างไรบ้าง จะให้กรรมาธิการ
ถอนกลับไปพิจารณาอีกก็ไม่มประโยชน์ กรรมาธิการแล้ว คิดแล้ว
ทั้งสองฝั่งต้องมมแล้ว ข้าพเจ้าไม่อยากจะตกไป หรือเสียอะไร ก็ยังมี
อย่างนี้ รองประธานพูดปัญหาเรื่องผู้แทนเอาอย่างไร จะให้ประชาชนได้
เลือกเต็มที่ จะเอาใครเป็นใครคิดออกทั้งหมดทราบก็ได้ หรือถ้าอุปสรรคเขาว่า
กัมชัตกันบ้าง คนคิดก็คิดว่ามาให้สมัครได้ ก็เปิดประตูมากไป ก็เมื่อ
คือถึงโทษคดี ก็ต้องมีชอกช้ำแล้ว เขาพิจารณาบัญญัติเพียงไทยที่ไซ้มานาน

LIERT

ในของเก่าที่รื้อ : พยายามให้กลุ่มตัวอย่างนั้น ทักษะเขียนชื่อยกเว้นในเรื่อง
การเรียง เราพิจารณาในแง่กฎหมาย ในแง่ห้อง คัดหลายอย่าง จะ
ให้รวมการกรอกเข้าไปพิจารณาอีก หรือไม่สำเร็จ ทางคดี ให้สำนักงาน
กรรมาธิการผู้คนหนึ่ง จนพิจารณาอีกครึ่งหนึ่ง แต่มีความเห็นอย่างไร
เสนอมาใหม่ ก็มาได้อีกได้

๑๐.๑๔ W.

พระราชบัญญัติ : กระผมเห็นด้วยกับท่านกรรมาธิการ ที่พูดเมื่อ
ก่อน คือว่า ขอให้ส่งร่างกรรมาธิการขึ้นอีกชุดหนึ่ง เพื่อยพิจารณา ทว่า
กระผมเองก็ไม่อยากคัดตั้ง แต่ว่าเป็นห้องสี่เหลี่ยมของประชาชน ที่กระผมขอ
เสนอปรารถนา เป็นสิทธิของคนธรรมดา ไม่ได้ยึดเหนี่ยวให้คนก่อการร้าย
ก้าวร้าวได้ ก้าวร่ำก่อกวนเกี่ยวกับคนธรรมดา ให้เขาสวมครีโคนที่เขานั้น
เพราะฉะนั้น จึงไม่อยากจะขอถอน ถ้าหากว่า กรรมาธิการชุดใหม่จะ
มาอีกชุดหนึ่ง ต้องกระผมพอใจ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ทว่าคงต้องคิดว่า ให้ตั้ง
กรรมาธิการไปพิจารณาใหม่ นะเพราะข้อนี้ ข้าพเจ้ารู้สึกว่า เป็นการลำบาก
ใจอย่างยิ่งเหมือนกัน เพราะฉะนั้น ขอเวลาท่านเด็กน้อย คือเรื่องมันหนักเกิด
ความยุ่งยากขึ้น ซึ่งเราเคยทำกันมาโดยเรียบร้อย ก่อนที่สำนักงานศาลากลาง
กรรมาธิการอะไรหรือไม่ ข้าพเจ้าอยากจะขอแก้ไขโดยเร่งด่วนสักหน่อย
ในทางปรารถนาประการอย่างเดียวกันที่ท่านสมาชิกผู้หนึ่งว่า ถ้าเราทำขึ้นมา
เรียบร้อย ก็ไม่จำเป็นให้กระทรวงกระทรวงใดคนหนึ่งรับผิดชอบ แล้วอีกอย่างหนึ่ง
ดูราคาขาย ๆ กับว่า ในกระทรวงรัฐธรรมนูญ หรือเปรียบเทียบกับกระทรวงอื่น
เรื่องของคนหนึ่งคนใด จะชนะหรือแพ้กันของยูวไรด้วย เพราะการเกิด
ขัดแย้งอย่างนี้ เรื่องการรับคดีอะไรก็เกิดขัดข้องเสีย ก็ตามเรื่องน่าเสีย
ใจ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าขอยกโทษแก่กระทรวงเด็กเด็กน้อย ถ้าท่านจะไม่ขัดข้อง

LIRT

กรรมการ เราเขียนลงไปเสียทีเดียว แต่ว่าผมนั้นจะไปไกลอย่างไร
ถ้าดูการเมืองที่ร้ายแรงที่สุดของโลกเขาไม่นิยม และการกระทำอย่างนั้น
เป็นเรื่องที่ไม่น่าดูของรัฐธรรมนูญ

ถูกต้องหนึ่งทว่า ถ้าหากว่า ถ้าเราเรียกมัน เหตุผลทั้งสองข้าง และ
มีผู้หนึ่งก็ชี้แจงว่า ขอให้เป็นมติฉัน คือไปในสายกลาง อันนี้ก็ยาก
เพราะไปสายกลางแล้วจะเป็นอะไร ๆ ถ้าตั้งรุนแรงด้วยกันทั้งสองข้างแล้ว
สายกลางก็ว่าทางโน้นทางนี้ ไม่มีใครปฏิเสธ แต่ว่ามันจะรอดพ้นจากการ
ตีไปได้ไหม เช่นเราจะเขียนในเรื่องนี้ เช่นรัฐธรรมนูญต่างประเทศเขาไม่
เขียนเลย นี้เรากับมันแล้ว แต่เราเขียนลงไปแล้ว เราก็คงไปยกเว้นก็จะ
ต้องเขียนว่า หรือยกเว้นความผิดอันใดกระทำโดยประมาท หรือความผิด
ทางการเมือง แล้วกันนอกจากจะต้องยกเว้นการเมืองนั้น การเมืองนั้นต้องไม่
เป็นการเมืองซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำลายประมุขของประเทศ หรือทำร้าย
ศิษย์คณะรัฐบาล หรือว่าผิดต่อระบอบการปกครอง ซึ่งมีสมาชิกผู้หนึ่งได้
อภิปรายถึงว่า เราเขียนรัฐธรรมนูญ เพื่อให้คนปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ
เราจะยอมให้คนทำผิดรัฐธรรมนูญที่เราเขียนไว้ แล้วเราจะสนับสนุนคน
ทำผิดรัฐธรรมนูญละหรือ เมื่อเราก็คงเห็นหนักไม่สนับสนุน เมื่อไม่สนับสนุน
สนับสนุนก็ต้องเขียนยกเว้นไว้ เห็นเมื่อทำอันเขียนยกเว้นทำลายประมุข ทำลาย
รัฐบาลคณะรัฐบาลยกเว้น แล้วถ้าความผิดคือรัฐธรรมนูญยกเว้น แล้ว
มันจะมีอะไรเหลืออยู่คือ ขอฟังเขาเห็นว่า ที่เขียนลงไปนั้นเขาใจเห็นใจ
ฝ่ายนั้น ที่จะเขียนลงไปเป็นการร้ายที่จะเขียน แต่ว่าเป็นการยากที่จะปฏิบัติ
ดังนั้นท่านว่า อีกฝ่ายหนึ่งว่า ถ้าอย่างนั้น เราก็คงตั้งพรรคเดียวตั้งกัน
อย่างที่มีผู้อภิปราย ๒-๓ คน ท่านจะโยนหลักอันเดิมท่านจะยอมหรือ
ซึ่งเคยมีนักกฎหมายการเลือกตั้งเสียอยู่ในปัจจุบันนี้เขาอยู่ด้วย คือเขาบอก
ว่า คนที่ชื่อ โทงนั้น คนที่ชื่อราชฎรังหอดวงใจอะไรต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่าง

เกิน ๒ ปี อันพุดังไม่เกี่ยวกับกรณีอื่น แต่มีกติกาดังกล่าวในกฎหมาย
 เลขาธิการจึงจะตอบ ๕ ปี ที่เราจะไปให้รัฐธรรมนูญ ซึ่งมุ่งหวังจะ
 ทำให้ดีขึ้น ก็จะตอบเลยว่าหรือ กฎหมายเลือกตั้งเคยมีฉบับก่อนว่า ให้
 รอเพื่อให้ไปมาวิ่งจตุรใจก่อน ไม่ใช่ว่าจนตลอดชีวิต ก็ชนกโชยบางท่าน
 บอกว่า อบรมแล้วออกมาจตุรใจวิ่งก็ยังมีวิ่งได้อย่างนั้น ไม่เห็นด้วย คือต้อง
 ให้เขารอบรมเสียอย่างน้อย ๕ ปี ซึ่งตรงกับกฎหมายเลือกตั้งฉบับปัจจุบัน แล้ว
 นอกจากนั้น กฎหมายมีฉบับนี้ เมื่อคนที่ไปไกลหรือไปพักหนึ่งไม่เกี่ยว
 กับกรณีอื่นเลย ออกมาเลือกตั้ง อบรมแล้ว ๑๐ ปี หรือ ๑๕ ปี ต้องรอ
 อีก ๕ ปี กฎหมายเลือกตั้งเป็นอย่างนั้น ต้องให้อบรมจตุรใจเสียก่อน แล้ว
 นอกจากนั้นไม่มีใครแปรญัตติว่า จะให้ตัดหลักเก่าของกฎหมายเลือกตั้ง
 เดิม ซึ่งมีข้อยกเว้นไม่มีใครแปรญัตติ เพราะฉะนั้น เราจะไปไกลก็คิดเช่น
 นี้เราจะโยนของดีไปเสีย ข้าราชการไม่ได้ โดยหลักข้อบังคับก็เป็นไป
 ไม่ได้ ไม่มีใครแปรญัตติ อย่างน้อยก็ต้องเหมือนกฎหมายเลือกตั้ง แต่ที่
 บัญชีรายชื่ออยู่เพราะหน้า อย่างสมาชิกหนึ่งถนัดเพราะหน้า ถัดมา คณาบดี
 ทางกรมการเมืองนั้น ว่าควรจะใส่หรือไม่ควรใส่ เพราะของนี้เป็นของเก่า
 ทั้งนี้ แต่ทว่าหากมาติดกันอยู่ ข้าราชการบ้าง ถึงทั้งหลายในโอกาส มีนัก
 ต้องมีถึงเวลาแตกหัก เพราะเหตุว่า มันเกี่ยวกับปัญหาทางแปรญัตติให้
 เพิ่มในกฎหมายเลือกตั้ง การเพิ่มเป็นเรื่องปัญหาที่ข้าราชการพยายามจะ
 มีทั้งทางใต้ทางซ้าย ข้าราชการไม่ปฏิเสธ เพราะด้วยความรู้สึกละอายใจของบ้าน
 ทั้งสองฝ่ายก็เจตนาดีด้วยกัน เจตนาฝ่ายหนึ่งถนัดขึ้นการเมืองนั้นให้
 ดีก็พิเศษขึ้น อีกข้างหนึ่งว่าทำไม่ได้ เพราะเหตุว่าเขื่อนง่ายบัญญัติยาก
 แล้วก็ได้เหตุผลดีที่อภิปรายกันมาอย่างยืดยาว ทนพูดกันในพจนานุกรม
 ผู้คิดเห็นว่า เมื่อกรวมวิชาการเองถึงคิดเห็นว่า ให้เขียนใหม่แต่ ข้าราชการ
 ก็เห็นด้วยกับสมาชิกผู้หนึ่ง ขยันพูดเมื่อก่อน หรือ รัฐธรรมนูญฉบับ
 หมดเกือบจบของอยู่แล้ว เสนอหนึ่งท่านได้เลือกกันกว่ากว่าจะเขียนซึ่งอื่น

ซึ่งมี ๒ คน ซึ่งไปว่าครั้นไปทำอะไรจะเห็นเงยอยู่แล้ว พอไปม๊ะไรจะดู
 ซอกก็หยุดเสียดกางคั้น เบลอนทมใหม่เกาะ ท่านดองคิด ขย่ว่าแต่การ
 ราชรัฐธรรมมุขหรือท่านจัดพิมพ์บอดองของท่านไปเล่น ยังไม่ทันพชนะ
 โทแพชนะเสียดกัน น้าแพชนะแล้วข้าพเจ้ายอม ทำข่างไรก็ได้ ทนมันไม่
 แพชนะ คอยจะไปกลางคืน คือกางงเงินฟุดบอดองกัน เรามุดเปลี่ยนทม
 ข้าพเจ้าจะอะไรทั้งทวยทำได้ ข้าพเจ้ามดงเห็นหน้าแล้ว มุดจะคิดคานฉา
 ทาไมจะทำไม่ได้ ข้าพเจ้ายอมรับว่า ทำได้ทุกสิ่งในโลกนี้ ตามอะไรทำไม่
 ได้จะไปตั้งกรรมภากรทำไม เขียนเสียดแอดกัน แต่จะพาข่างนิน
 มนเป็นอหูกตามพวาคือยหือเขา พวาคะหูกหรือโมหิก ข้าพเจ้าเกรงว่า
 จะโมหิก แต่หูกเขาจะเจ็บ นเรื่องเป็นข่างนิน เพราะฉะนั้น เรื่องน
 ไรจะตั้งครยครกกันโหด ก่อนที่จะวันผยตั้งกรรมภากรไป แต่ว่าณะจะ
 ข้าพเจ้าเห็นฉางนินคาง เพราะฉางกรรมภากรนกรุดักอ ทำขออนไม่ได
 ถยงานไม่ไซหรือ ขย่างนินมทางเคยอจะตั้งกรรมภากร ไปพวาวณา
 ฉะเพราะมาชาน นินคองหรือไมคองกแต่ชาน สำหรับตั้งนแห่งเป็น
 ญคตซึ่งหยุดขยงผยปรยคตคือว่า โดตั้งกรรมภากรใหม่ไป แต่ข้าพเจ้าพว
 าคะขยงเพชจะให้เห็นผลฉงในการชดชดกของเหตุการณ การที่จะมา
 ใม่ยห็นหา และการทกรรมาชการพยามทำมาคยเหตุผดณนั้น ข้าพเจ้า
 เห็นเหตุผงเหมือนกัน ของผุที่จะไม่ไห้ได้เข้าไป แต่ว่าถ้าเขาตามทญปร
 ญคตซึ่งนมากโถดเหลอเกิน ทำรายคยประมุขขยงน ท่านว่าไม่เป็นคน
 ฝึกทวงการเมืองก็เห็นจะมีผุขปรายณด ข้าพเจ้าว่าเด็กไม่ได ข้าพเจ้า
 ว่าเด็กไม่ได ข้าพเจ้าคยเห็นฉา ทำรายคยประมุขนจะเป็นการขงกวดการ
 เมืองใหญ่ ถ้าไม่มีการเมืองเราจะไม่เสียดพระมหากษัตริย เพราะฉะนั้น
 ภายคณบเลยว่า การประทุษรูรายคยประมุข จะเป็นการเมืองหรือไม่
 ไพเราะในหนน ประเทศเราฉาเป็นการเมืองเหมือนกัน ฉงเขียนว่า เป็นผุราย
 วมแดน การเขียนว่าผุรายขามแดน ถ้าเป็นการเมืองไม่ตั้งได้ เพราะ

ขณะที่เขาขอปรับรองว่าไม่ตั้งใจ เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นกับสมาชิกผู้หนึ่ง ว่ามันทั้งการเมืองกับจะไม่ดี ไม่ใช่จะไม่ดีอย่างเดียว เพราะฉะนั้น ถ้าจรรยาคนทางมีผู้เสนอญัตติมา ข้าพเจ้าก็จะให้ลงมติ...

นายทองม้วน อัครถาวร : เสนอญัตติให้ตั้งกรมวิชาการ ถัดมาใครมีใครรับรอง

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : กรมวิชาการไม่ได้เสนอ เป็นแต่แนะนำ

พ.อ. กำนัน จันงภูมิเวท : ถ้าจะมีการประนีประนอมกันอย่างที่กรมชกอาจจะขอไว้วันระยะเวลาสักเล็กน้อย เป็น ๖ ปี คือเท่ากันหมด ให้เป็นเพียง ๖ ปี ขอรระยะเวลาเพียง ๖ ปี เท่านั้นไม่เอาถึง ๕ ปี

หลวงประกรกอบนิติสาร (กรมวิชาการ) : กำหนด ๕ ปีก็อยู่ในกฎหมายเดี๋ยวกตั้งเดิม แต่กรมวิชาการก็คิดว่า ทำไมวางไว้ ๕ ปี ก็เพราะกฎหมายชาญา คนที่สามัคคีไปนั้น ๕ ปี ทำผิดจนออกศาลอาจจะเพิ่มโทษแต่ด้วยความผิดที่จะรอกการลงอาญาศาลก็รับไม่ได้ ถ้าลดแล้วไม่เห็นผล

นายทองม้วน อัครถาวร : ข้าพเจ้าขอคัดค้านในการตั้งกรมวิชาการตั้งที่เสนอไว้แล้ว ข้าพเจ้าไม่เห็นผล และอาจจะเป็นที่พอใจของสมาชิกในที่ประชุมนี้ด้วย ถ้าหากว่าจะให้ข้าพเจ้าอภิปรายเหตุผลสักหน่อย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านอภิปรายได้ คือพระชัยฯ เสนอขึ้นว่า ให้ตั้งกรมวิชาการ ถ้าท่านคัดค้านท่านก็อภิปรายได้

นายทองม้วน อัครถาวร : ข้าพเจ้ารู้สึกหนักใจและห่วงใจเป็นอย่างยิ่ง ความจริง ครั้งแรกข้าพเจ้าก็มีความคิดเห็นร่วมกับสมาชิกผู้ประมุขิตติ แต่เมื่อได้ฟังถ้อยคำอภิปรายของกรมวิชาการแล้ว ก็รู้สึกงุนงงเห็นใจจนมากหนัก และข้าพเจ้าก็ได้พยายามพิจารณาข้อแปรญัตตินั้น ด้วยความรอบคอบ จึงเป็นเรื่องที่หนักใจมาก และพิจารณาโดยรอบคอบแล้ว จึงไม่เห็นด้วยกับข้อแปรญัตติของทางสมาชิกที่กล่าวเช่นนั้น แต่ความคิดเห็นของ

ข้าพเจ้านึกถึงว่ามีคดีเห็นต่างกันคดีกรรมวิธีการได้แปรปฏิบัติ ชักตุณแปร
ปฏิบัติได้เขียนใช้เนนณกมมผลคืออาศัยการ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ตอนที่เราก็คัดค้านจะตั้งกรรม
วิธีการไปพิจารณาเพราะมาตรวจหรือไม่ ยกไปรายละเอียดชยนั้น

นายทองม้วน อธิการ : คือข้าพเจ้าขออภิปราย สภาจะลง
มติได้หรือไม่ กับตัวแต่ที่ประชุมจะพิจารณา

นายเทพ โชติสุขิต : ข้าพเจ้าก็หนักใจ และบอกแต่ว่าเป็นห้อง
เหมือนกัน ข้าพเจ้าว่า จุติตั้งกรรมวิธีการเป็นวิธีเดียวที่จะปลดปล่อยความ
หนักใจเหล่านี้ไปได้ แล้วท่านประธานบอกที่ประชุมด้วยไม่ใช่ทั้งหมด คือ
คงจะเพราะปัญหาปัญหาเดียว ข้าพเจ้าว่า เหตุผลทั่วโลกเป็นอย่างไร ถ้าเอะอะ
เขาก็ไปนั่งปล่อยอารมณ์ แล้วบางที่จะคิดขึ้น แล้วได้มีความคิดเห็นอย่างไร
พิเศษก็เป็นได้ ข้าพเจ้าว่า เป็นวิธีเดียวที่จะผ่อนความเคร่งเครียด ข้าพเจ้าว่า
วุฒิสภามาพิจารณา บางที่จะไปปรึกษาหารือหรือได้มีความคิดความเห็นอะไร
พิเศษที่คิดกันได้ ข้าพเจ้าเห็นว่า เป็นวิธีเดียวที่จะผ่อนทางเคร่งเครียดไปได้
คล้าย ๆ กับว่าผ่อนเวลาลงมติให้ท่านไปพักผ่อนที่ท่านนั้น เพื่อจะได้ฟังความ
คิดกันกันได้ คิดขึ้น ไม่ต้องการให้บ้านเมืองเอะอะอะไรกันจนหรือก ข้าพเจ้า
เห็นว่าตั้งกรรมวิธีการดีกว่า

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอและมีผู้คัดค้านการตั้ง
กรรมวิธีการ ข้าพเจ้าขอให้อุญญในประเด็นข้อแรกว่า จะตั้งกรรมวิธีการ
วิสามัญไปพิจารณานานเพราะวรรค ๔ หรือไม่เท่านั้น แต่ว่าเรื่องนี้เป็นเรื่อง
สำคัญ ท่านทั้งหลายก็ฟังคำของข้าพเจ้าแล้วในกาตรับ ขอให้ท่านซึ่งใจให้
ข้าพเจ้าได้แจ้งเป็น ๒ นัยแล้ว ได้รับและได้ส่งมอบให้ท่านฟังแล้ว ทมเป็น
เรื่องของท่าน ขอให้ท่านระตกว่า ตอนนั้นถึงเกิดออกแล้ว ถ้าจะพูดเพิ่มเติมอีก
ก็ส่วนเล็กน้อยเหลือเกิน ไม่น่าจะมาคัดค้านชยอัน ข้าพเจ้าได้ขอให้พิจาร
ณานานให้คืบมาแล้ว ก็ขอให้เอาตามมติที่ประชุม ผู้ใดเห็นว่าควรที่จะตั้งกรรม

กิจการวิสามัญ เพื่อพิจารณาเฉพาะกฎหมาย & ของมาตรา ๙๐ ไปรค
หมู่ ๕

พระยาอรุณพิทยพิศาล : ไม่ใช่พิจารณาทั้งหมด

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ไม่ใช่ทั้งหมด เพราะอนุมาตรา
& ของมาตรา ๙๐

พระยาอรุณพิทยพิศาล : เพราะถ้อยคำอื่นไม่มีใครปฏิบัติ
เพียงแต่แปรขอเพิ่มการแก้ไขเท่านั้น

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านสมาชิกขอให้ฟังข้าพเจ้า
จริงอยู่ข้าพเจ้าว่า จะพิจารณาระยะการแก้ไขไม่ได้ แต่ถ้ายก
ข้าพเจ้าไม่ยอม เพราะไม่ได้ปฏิบัติไว้ ท่านจะอภิปรายได้แต่เพียงว่า ควร
จะตั้งกรรมาธิการหรือไม่ เราต้องเชื่อความสามารถเขา เขาจะตั้ง & มี
ออกเขาทำไม่ได้ ผิดข้อบังคับ ท่านว่าจะเรียนอย่างไร ผู้ใดเห็นว่าควรจะต้อง
กรรมาธิการวิสามัญพิจารณาเฉพาะมาตรา ๙๐ อนุมาตรา & ไปรคหมู่ ๕

มีสมาชิกยกมือ ๑๑ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรคหมู่ ๕

มีสมาชิกยกมือ ๓ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เห็นอันว่าตั้งกรรมาธิการวิสามัญ
ไปพิจารณาเฉพาะอนุมาตรา กรรมาธิการจะแยกกัน

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ขอเสนอ ๗ คน

มีสมาชิกรับรอง

พล.ร.ท. เด็ก สมิตร์ ร.น. : ขอเสนอ ๘ คน

นายจงใจภักดี : ขอเสนอ ๘ คน

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : จะเอา ๗ หรือ ๘ คน ถ้าไม่
ตกลงก็ตั้งให้พอ ผู้ใดเห็นว่า ควรจะตั้ง ๘ คน ไปรคหมู่ ๕

มีสมาชิกยกมือ ๒ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่า ควรจัดตั้ง ๗ คน
ไปรักษาข้อนี้

มีสมาชิกพร้อม ๖๖ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เก็นยัน ๗ คน

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ขอเสนอพระราชพิธีบรมราชา
มีสมาชิกพร้อม

นายกของบ้าน อัดถากกร : ขอเสนอ พล.ร.ต. เด็ก สุมิตร

พล.ร.ต. เด็ก สุมิตร ร.น. : ข้าพเจ้าขอออกน เพราะเรื่อง

กฎหมายข้าพเจ้าไม่เรียบร้อย

พระชัยบุญญา : กระผมขอเสนอพระยาวิรัตนอุเบศรี

มีสมาชิกพร้อม

นายเกษม บุญศรี : ขอเสนอขุนประเสริฐสุภุมมาตรา

มีสมาชิกพร้อม

พล.ร.ต. เด็ก สุมิตร ร.น. : ขอเสนอพระชัยบุญญา

พระชัยบุญญา : กระผมขอออกน ขยาคงฟังความเห็นของท่าน

พระราชพิธีบรมราชา : ขอเสนอนายเทพ โชตินุชิต

มีสมาชิกพร้อม

นายจงใจภักดี : ขอเสนอหลวงยังคณาภิรักษ์

หลวงอังคณาภิรักษ์ : ขอออกน

นายเทพ โชตินุชิต : ขอเสนอพระภาควรรณาภิรักษ์

พระภาควรรณาภิรักษ์ : ขอออกน

นายเทพ โชตินุชิต : ผมขอออกน ถ้าหาพบ กรรมการ

เรียน ผมขอออกนด้วย

พระราชพิธีบรมราชา : กระผมก็เหมือนกัน ขอออกน

พล.ร.ต. เด็ก สุมิตร ร.น. : ขอเสนอเจ้าคุณเทพหัสดิน

พล.ท. พระยาเทพหัสดิน : ผมไม่เข้าใจกฎหมาย ขอดอน

พระยาอรุณการวิชัยพนธ์ : ก่อนเมื่อมันเป็น
จริง ๆ ทั้งที่เห็นใจ แต่ข้าพเจ้ายินดีร่วมมือกับใช้กรรมาธิการที่จะเชิญข้าพเจ้า
ไปพูดอะไรก็ได้ทั้งนั้น แต่จะให้เป็นที่กรรมาธิการด้วยนั้น ข้าพเจ้าสนใจจริง ๆ

นายเทพ ไชยสินธุ : ข้าพเจ้าขอดอนนั้นก็เพราะว่า กรรมาธิการ
ถอน ถ้ากรรมาธิการไม่ถอน แต่เหตุผลที่ข้าพเจ้าไม่ให้ออนเพราะว่า กรรมา
ธิการชุดใหม่ไม่เข้าใจ ท่านควรจะชี้แจงกับกรรมาธิการใหม่ ถ้าหากว่าท่าน
ดอน ข้าพเจ้าก็ขอดอนเหมือนกัน

ม.ร.ว. สุนนชาติ สวัสดิ์ทิกุล : ขอดอนนายเกษม บุญศรี

นายเกษม บุญศรี : อย่างนี้เรากรวดเร เพราะฉะนั้น วัน
ไปก็ไม่มีประโยชน์ ขอดอน

พระยาอรุณพิทยพิศาล : ขอดอนพระยาสาริกพงษ์ธรรมพิลาส

พระยาสาริกพงษ์ธรรมพิลาส : ขอดอน

นายเกษม ดำรงบุต : ขอดอน พล.ท. จิระ วิจิตสังคราม

พล.ท. จิระ วิจิตสังคราม : ขอดอน

นายจงใจภักดี : ขอดอนหม่อมเจ้าเฉลิมศรี ศັນทรทัต

ม.จ. เฉลิมศรี จันทรทัต : ขอดอน

ม.จ. มงคลอุดม ขยางกูร : ขอดอนนายเกษม บุญศรี

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เขาถอนไปแล้วอย่าไปสนใจเขา

หลวงอังคณาวัฑฒณี : ขอดอนท่านประธานฯ

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เรื่องอื่นข้าพเจ้ารับ แต่สำหรับ

อย่างนี้ข้าพเจ้ารับไม่ได้ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ เพราะข้าพเจ้าได้ขจัดคงแก่
คืนแล้ว แต่เป็นกลางแล้ว อย่าเอาข้าพเจ้าไปเลย ข้าพเจ้าขอดอน

LIRT

นายเทพ โชติณัฐิต : ข้าพเจ้าว่าสภาจะจัดเองแล้ว บ้าน
อย่างนี้ ไม่มีใครรับเป็นกรรมาธิการชุดนี้ ถ้าผลเป็นอย่างนั้นต้องมติดังกล่าว
ไม่ต้องตั้งกรรมาธิการ เมื่อผลจะเป็นอย่างไรก็ได้แต่คืนฟ้าจะบรรเทา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เราต้องเคารพมติ ก็อย่าเรา
ได้ลงมติไปแล้ว โดยคะแนน ๓๓ ต่อ ๓ ว่าตั้งกรรมาธิการวิสามัญ ๘ คน
แล้วแต่กัน แต่ทันทกรรมาธิการตอน เราจะได้คิดอย่างนั้นไม่ได้ ทุกๆ ที่ที่ทำงาน
เรื่องนราพเจ้าโคขี้แจงแล้วว่า เรื่องมันจะเกิดเหตุ ข้าพเจ้าโคขี้แจงแล้ว แล้ว
มันก็เกิดเหตุแล้ว เรื่องก็เกิดจริง ๆ เราต้องพยายาม คือไม่แพ้ความพยายาม
ก็ต้องดำเนินด้วยความเพียร

นายเทพ โชติณัฐิต : ข้าพเจ้าว่าสภาจะคิดเองแล้ว อันอย่าง
ไม่มีใครรับเป็นกรรมาธิการชุดนี้ ถ้าผลเป็นอย่างนั้นมติดังเดี๋ยวนั้นก็ว่า ไม่
ต้องตั้งกรรมาธิการ เสียเวลาเปล่า จะเป็นอย่างไรก็ได้แต่คืนฟ้าอากาศจะ
ลดบรรเทา

พระยาสุรธรรมราช : ข้าพเจ้าขอเสนอ ม.ร.ว. เสนีย์
มั่งมยาธิบดีรับรอง

ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช (กรรมาธิการ) : ความจริงข้าพเจ้า
ยินดีรับใช้เสมอ แต่เรื่องนี่ยกยอกับความคิดชอบ ข้าพเจ้าได้พิจารณา
แล้วคิดว่า จะต้องเต็มการเต็มใจเข้าไป ข้าพเจ้าก็ไม่กล้ารับ เพราะเสียหายน
มาก ขอโทษจะเรียกข้าพเจ้าจะอะไรข้าพเจ้ายินดี แต่ขออย่างเดี๋ยวยกยอให้
ข้าพเจ้ารับผิดไปวางกฎหมาย

ขุนประเสริฐศุภมาตรา : ข้าพเจ้ายังไม่ได้อ่าน แต่ข้าพเจ้า
ขอจะขอถามก่อนว่า ถ้าหากว่า ตั้งกรรมาธิการไปแล้วจะเกิดว่า ความเห็น
กรรมาธิการที่เสนอมานั้นมติดังเดี๋ยวนั้นอย่างไร

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : อันนี้คงกับม.ร.ว. เสนีย์

พระยาสาวิตรีพงษ์สุวรรณพิลาศ : ดั่งชัย ช่างจะขอเขียนถาม
ท่านประธานฯ ตามเบ็ญตึ๊ดเขาบอก ว่า จะเพิ่มพละกำลังในทางกรเมือง กรรมา
ธิการจะเขียนมากกว่านั้นได้หรือไม๊

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : จะไรก็ได้ แต่ว่าอย่าไปกะตัง
ที่เขาไม่ได้เบ็ญตึ๊ด คือตะเพาะเรื่องกรเมืองเขียนได้ อย่าไปกะตังของ
เดิมซึ่งไม่มีการเบ็ญตึ๊ด

พระชัยบุญญา : กระผมเสียดายที่เส่นคั้งแต่ก่อน เชน
เจ้าคุณศรีธรรมราชกับเจ้าคุณเทพฯ ขยจวงฉอน ขอเส่นขอครั้งหนึ่ง

พระยาอรุณการสินพนธ์ (กรรมาธิการ) : ข้าพเจ้าเป็นห้องแ
มดในการเลือกตั้งกรรมาธิการ ในที่นี้ไม่ได้แต่จะเป็นจุดไม่คงความมาก
ที่เดียว การที่เรากัดกรรมาธิการนี้ ก็ได้เป็นไปตามความประสงค์ของผู้เส่น
เพ็ชท์ว่าเราจะไปหาทางมา หาได้หรือไม่ได้แต่แต่กรรมาธิการ เรา
พิจารณากันด้วยดี อาจจะไปหาทางมาได้ก็ได้ การที่ท่านสมาชิกลอน เพราะ
เหตุว่าไม่รบ ถ้าหากว่าเหตุที่กรรมาธิการไม่รบเป็นกรรมาธิการชุดนี้ไปด้วยไม่
ควรแล้ว การที่จะลอนตัวกันเหตุอยู่ การที่กรรมาธิการนี้มีได้เรองนั้นเหตุผล
ที่ว่า กรรมาธิการเห็น ว่า จะเขียนเอาความผิดทางกรเมืองเป็นข้อยกเว้นนั้น
กรรมาธิการก็สนใจเห็นอเกินในอันที่จะรบไม่ได้ แต่ไม่ได้หมายความว่า
กรรมาธิการที่ตัวมาใหม่จะไม่สามารถเขียนมา ข้าจะเขียนมาได้ก็เป็นได้
แล้วพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง มีสมาชิยกักท่านหนึ่งมีความเห็น ว่า ควรจะ
เขียนได้ แต่หาตัวกรรมาธิการไม่ได้ ข้าพเจ้าเสียใจว่า จะเป็นจุดที่ไม่
งตงามเหลือเกิน เพราะฉะนั้น ท่านสมาชิก็ได้โปรดคำนึงถึงในข้อนี้ด้วย

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ข้าพเจ้าที่ขแรงขอทวนเส่น
แล้วว่า เรื่องมัน เกิดข้อคดี ก็เลย เกิดข้อคดีจาง ๆ อย่างที่ภาคคนได้ ก็
อย่าจะพยายามอีกที ในวันนี้เราไม่สามารถพิจารณาโดยตลอด ที่ข้าพเจ้า
หยุดไปก่อนเลิกประชุมเมื่อวานนี้ คงจะเร็วเวลา แต่ที่เห็นไม่ได้เสียเวลาของ

ที่ประชุม ขอพิจารณาการตั้งกรรมาธิการสามัญ ๗ คณะไปพิจารณาพรุ่งนี้
ถ้าวันไม่คึกคัก จะคิดว่าเน้นการระเบียบวาระต่อไป ในเรื่อง ๑๑.๑๕ แต่
เมื่อไม่มีผู้ใดมีความเห็นเป็นที่ย่างอื่น ถือว่า ที่ประชุมอนุมัติให้เลื่อนการตั้ง
กรรมาธิการไปพิจารณาพรุ่งนี้ต่อไป

ม.ร.ว. สุมนชาติ สวัสดิ์ทิพย์ : ข้าพเจ้าเห็นว่า คงจะคงให้
เสร็จได้

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ท่านเข้าไป เมื่อข้าพเจ้าถามว่า
จะคงไหม ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าตั้งใจจะประชุมใหม่ คือเลื่อนไปพรุ่งนี้
เรื่องนั้นต้องรักษาระเบียบ คือเลื่อนไปพรุ่งนี้คงได้ ๗ คน ถ้าท่านขึ้นเวที
เดี๋ยวนี้ไม่ได้แน่ เชื้อข้าพเจ้าเกาะ คือไปอนุมาตรา ๖ นายทองม้วน อิตถากร

๑๑.๒๐ น.

นายทองม้วน อิตถากร : อนุมาตรา ๖ ซึ่งข้าพเจ้าขอแปร
ญัตติไว้ คือให้เพิ่มเติมคำว่า “ลา” ลงไป แต่กรรมาธิการได้แก้ไขผิด
ในอนุมาตรา ๖ ว่า ถ้อยคำซึ่งแปรญัตติได้นั้นก็ต้องเปลี่ยนแปลงไปด้วย
เหตุผลในการที่ขอแปรญัตติเช่นนี้ ก็เหตุผลในทำนองเดียวกันกับท่านสมาชิก
ผู้แปรญัตติคืออนุมาตรา ๖ นี้ขอ แต่ข้าพเจ้าใคร่จะขอให้เหตุผลเพิ่มเติม
อีกว่า คือว่า ถ้าหากว่าเขียนตามที่ข้าพเจ้าขอแปรญัตตินั้นบรรดาถ้อยคำ
แปรญัตติของสมาชิกที่คัดออกทั้งหมด กล่าวคือว่า ความมุ่งหมายในการที่
บุคคลที่คัดออกซึ่งเขาสั่งกรรมาธิการนั้น ถ้าเขียนคำว่า “ลา” ด้วยแล้ว
บังคับผู้ที่ลาออกจากกรรมาธิการ ก็มีความมุ่งหมายในทางการเมือง แต่สำหรับ
ผู้ที่ถูกปลดโดยเกษียณอายุ หรือถูกไล่ออกก็ดี ข้าพเจ้าไม่ขอท้วงติงใด
แต่ไม่ขอวิจารณ์การเมืองยุคก่อนแล้ว ก็สมควรให้เขาเข้าร่วมสมัครเป็นตัวแทน
ได้ นับเหตุผลอื่น ๆ เพียงเท่านี้ เหตุผลอื่นเขาใจว่า ท่านสมาชิกได้เคยย
กกันมาแต่ แต่ตอนท้ายขอแปรญัตติเพิ่มเติมคำว่า “หรือ” สั้นแต่มีความ

LIRT

ร่างเดิมของกรรมาธิการนั้น ผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้งเป็นผู้แทนราษฎรจะต้อง
 พ้นไปแล้ว ๑ ปีถึงวันเลือกตั้ง หมายความว่า เวลาเขาส่งสมัครรับเลือกตั้งจะมี
 ระยะเวลาถึงประมาณ ๑ เดือนถึงจะครบ ๑ ปี เขามีสิทธิในการที่จะรับ
 สมัครตามจรรยาบรรณปฏิบัติกรรมาธิการว่ามาได้หรือไม่ แต่สำหรับตอน
 ท้ายนี้ไม่มีข้อสงสัยเรื่องใดๆ ที่คือว่า แตกต่างกันแต่เพียงว่า ระยะเวลา
 เราจะกำหนดระยะเวลา ๑ ปีถึงวันกำหนดระยะเวลาตั้ง หรือถึงวันสมัคร
 หรือวันเลือกตั้ง แต่ถ้าเขียนอย่างกรรมาธิการ ก็จะเป็นบัญญัติห่างยากในการที่
 จะรับสมัคร ก็ขอให้องค์ประชุมพิจารณาว่าหากจะไม่มีสมัครก็ได้ เพราะถือว่า
 คนที่เขาพ้นตำแหน่งมาแล้วไม่ถึง ๑ ปีในวันรับสมัคร แต่ด้วยบทเขียนไว้ว่า
 ถึงวันเลือกตั้ง ข้าราชการเหตุผลอื่น แต่ถ้าหรับปัญหาแรก ก็ขอย้ายสิทธิ
 ในการสมัครเท่านั้นเอง เพราะว่าข้าราชการหนักใจว่า ถ้าหากว่าเราเขียน
 ไม่ให้ข้าราชการบำนาญ หรือไปมีเลือกตั้งใหม่บุคคลที่ถูกต้องโดยผลิตภัณฑ์
 อย่างนั้นเขาก็ไม่มาทางกัน สมมติว่า เขาเป็นข้าราชการในระหว่างนั้น เขาก็ได้
 ในทางการเมือง ก็ย่อมผลิตภัณฑ์อย่างร้ายแรงในข้าราชการพลเรือน ขาดถูก
 ไล่ออกก็ได้ เมื่อเขาสนใจในทางการเมือง เมื่อถูกไล่ออกเช่นนั้นก็ควรเปิด
 โอกาสให้บุคคลนั้นสมัครได้ด้วย รวมทั้งผู้ที่ถูกปลดออกโดยรับบำนาญด้วย

พระยาอรรถการยี่นพนธ์ (กรรมาธิการ) : ตามเบ็ดเตล็ดของ
 สมาชิกผู้เกี่ยวข้องมีอยู่ ๒ ข้อ คือข้อหนึ่ง ท่านจะให้บัญญัติไว้เพราะผู้
 ใดออก แล้วก็ไปสมัครรับเลือกตั้งไม่ได้ แต่ถ้าคนที่ถูกไล่ออกหรือออก
 ด้วยประการอื่น ๆ ก็ให้ไปสมัครรับเลือกตั้งได้ ปัญหาในข้อนี้กรรมาธิการ
 ขอเรียนแจ้งว่า ในการที่เราห้ามข้าราชการมิให้ไปสมัครรับเลือกตั้งโดย
 พ้นจากราชการมาแล้ว ๑ ปี ก็โดยวัตถุประสงค์ว่า ถ้าจะยอมให้ท่าน
 นั้นไปแล้ว เราเกรงว่าข้าราชการระหว่างที่รับราชการอยู่ ถ้าผู้ใดท่านจะ
 ไปสมัครรับเลือกตั้งแล้ว ก็อาจจะไม่บริหารราชการแผ่นดินในทางที่ไม่ถูกต้อง
 ควร โดยจะหาเสียเวลาหาพรรค ข้อนนี้เป็นตามประสงค์ของฝ่ายใหม่ และที่

เราไม่มีความประสงค์จะขึ้นหนังสือขอยกโทษให้สมาชิกคนอื่น ๆ นอกเหนือจากคุณไปสมัครได้เช่นในอดีตที่จะไม่ให้มีความประสงค์ในข้อนี้ไป เป็นที่น่ายินดีที่กระทรวงมหาดไทยได้มีคำสั่งให้กระทรวงมหาดไทยไปขอความเห็นจากกระทรวงมหาดไทยในเรื่องที่เกี่ยวกับความผิดที่รับราชการผู้ใดว่าเขาออกไปแต่จะใบสมัครได้ทันที แต่ขอเป็นเหตุให้เขาหาเสียงในระหว่างที่รับราชการอยู่ ก็เป็นการทำลายวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญที่เราจะระงับเพราะกรณีคุณได้ออก การได้ออกโดยไม่รู้สึกตัวคงไม่หาเสียงก่อนได้ ก็ถ้าเราห้ามด้วยเงินเพราะผู้ถูกได้ออก คนถูกได้ออกกลับได้รับประโยชน์ ยิ่งกว่าข้าราชการอื่น ก็ไม่เป็นการสมควร เพราะฉะนั้น เมื่อเรารู้วัตถุประสงค์อย่างไร เจมน์ใจแสดงถึงของของของที่จะเป็นได้ เมื่อข้าราชการพ้นราชการไปประการใด ๆ เพื่อให้สัมพันธ์กับทำให้สัมพันธ์แล้วควรทุกคนไม่ควรมองกัน ให้เป็นปัญหาข้อคนที่ท่านเห็นอยู่คดี

ท่านในข้อที่ส่ง วันที่ ๗ มีระเถอเขาในเวลาอย่างกรมราชการถือเอาวันที่เลิกตั้ง ส่วนท่านนั้นเขาตั้งแต่วันไปสมัคร ท่านควรปรากฏตามที่ท่านเสนอแล้ว จะเป็นผู้รับแจ้งกรมราชการยิ่งขึ้น เพราะเหตุว่า วันเลิกตั้งเราอาจวันสมัคร บางทีถึงวันเลิกตั้งเขาอาจครบ ๗ มีเลิกได้ แต่วันสมัครยังไม่ครบก็สมัครไม่ได้ เช่นนี้จะไม่ยุติธรรม เมื่อกำหนดอะไรแล้วให้แน่นอนหมดทุกคน คือวันเลิกตั้งนั้นเป็นวันที่แน่นอน ใช้บังคับแก่ผู้รับสมัครได้ทุกคนเดียว แต่อย่างไรก็ตามถ้าไปสมัครแล้ววันจะต่างกันไป ทั้งระยะเวลาตั้งเขา บรรพราชการจึงเห็นว่า ควรระเถอเขาวันเลิกตั้งเป็นวันที่แน่นอน แต่ก่อนเขาไปสมัครนั้น ทุกคนก็จะตั้งรับแล้ววันเลิกตั้งนั้นเป็นวันที่เท่าไร ตามพระราชบัญญัติ การกำหนดใหม่การเลือกตั้งกำหนดระยะเวลาเท่ากับ กำหนดวันเลิกตั้งใจว่าเป็นวันที่เท่าไร และในการกำหนด ขาดของประจำตัวก็จะกำหนดโดยอำนาจนั้น และวันเลิกตั้งนั้นเป็นวันที่เท่าไรก็จะประกาศได้เช่นเดียวกัน และฝ่ายสมัครทุกคนน่าจะตั้งรับแล้ววันเลิกตั้งเป็นวันที่เท่าไร และด้วยของประจำตัว

LIRT

ก็จะได้ปฏิบัติได้ และเมื่อถึงวันนั้นยังไม่ครบ ๑ ปีก็ไม่มีสมมติ แต่ถ้าครบ
ก็ขอสมมติ กรมราชการคิดว่า ถ้าเป็นอย่างนั้นจะเป็นการนำพระนางเสด็จออกจากราช

นายทองม้วน อธิบดีการ : ถ้าไม่มีผู้ใดสนับสนุนก็ขอให้สมมติ

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ถ้าไม่มีผู้ใดสนับสนุนก็ขอให้ไป
ข้าพเจ้าขอให้สมมติ ผู้ใดเห็นว่าควรจะทำตามผู้แปรญัตติ ไปรทศุมีชยัน

มีสมาชิกรายชื่อ ๔ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วย ก็ขอให้งดไว้ตาม
ร่างของกรมราชการ ไปรทศุมีชยัน

มีสมาชิกรายชื่อ ๑๑ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าไม่แก้ ก็ไปนาย
บุญเท่ง ทองสวัสดิ์ ขอเปลี่ยนเวลา ๑ ปี เป็น ๒ ปี

พ.อ. ถิ่น อธิบดีการ : มาตรา ๗๑ ข้าพเจ้าขอเติมคำว่า

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : นายบุญเท่งฯ เขาขอแก้ที่
นายบุญเท่งฯ สมปรายก่อน

นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์ : ข้าพเจ้าได้ขอแปรญัตติขอแก้เวลา
หนึ่งปีเป็นสองปี คือเมื่อข้าราชการประจำที่ลาออกไปก่อนแล้ว และลา
ออกไปสมัครเป็นผู้แทนราษฎร และต่อจากเมื่อสมัครแล้วก็ไม่ให้กลับเข้ารับ
ราชการอีก พุดถึงเหตุผลในการพิจารณาที่เราได้พิจารณาเห็นว่ามาเมื่อวาน
นี้ เราได้พูดกันมานานแล้ว และกรมราชการก็ได้ชี้แจงเป็นกรละเอียดชัดเจน
แล้ว และเราก็พยายามจะขอร้องกำหนดไว้ว่า ถ้าจะให้ข้าราชการประจำ
สมัครผู้แทนได้นั้น เราจะต้องให้ลาออกจากราชการเสียก่อน เหตุผลที่
กรมราชการได้ให้เหตุผลมาแล้ว ก็เป็นการดีอย่างยิ่ง และเป็นกรเหมาะสม
และให้เหตุผลไว้ด้วย และเป็นกรเหมาะสมกับพฤติการณ์ของเมืองไทยเรา
และเมื่อท่านได้ฟังถึงพฤติการณ์ของต่างประเทศแล้วว่าเขาได้กำหนดไว้ ๑ ปี
เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่า เราควรระงับข้อนี้ไว้ด้วยดีนี่ขอไป

เพราะข้าราชการจะออกไปเพียงหนึ่งวันนั้น ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นการเพียงหนึ่งวันนั้น
 ไม่น่าให้สิทธิพลของเขาหมดไป ยึดสิทธิของเขาจะไม่เสื่อมหายไป และ
 ทั่วทั้งปวงไปก็ไม่ให้ขโมยไป ในเรื่องสิทธิพล ก็หมายความว่ามาด้วยบุคคลที่รู้จัก
 ในทางการเมืองแล้วจะหาว่าราชการไม่ได้ดี นักเขียนเหตุผลที่ดี จะเป็นการทำให้
 ข้าราชการประจำเดินไปตามทาง ไม่ต้องไปผูกใจในทางการเมือง เพราะฉะนั้น
 ข้าพเจ้าว่าควรที่จะกำหนดใจต้องให้มีเดียนั้นน้อยไป จึงได้ขอแก้ไขดังนั้นมี
 และกรมมาธิการก็ได้ความแล้วว่าในต่างประเทศเขาก็กำหนดใจได้สามมี เพราะ
 ฉะนั้น ข้าพเจ้าก็หวังว่ากรมมาธิการนั้นก็คงจะให้เดินไปได้ และจะรับใช้
 พิจารณา และสำหรับตัวข้าพเจ้านั้นก็รู้สึกว่าการที่เป็นข้าราชการประจำนั้น
 ข้าพเจ้าเคยเป็นข้าราชการประจำ และรู้สึกว่าการข้าราชการประจำนั้นถ้าได้เดิน
 การเมืองเสียแล้ว คิดที่ใจมันก็ค่อยจะไปผูกใจในทางการเมือง และข้าพเจ้า
 เห็นว่า เราจะไม่ควรสนับสนุนในการเข้ารับราชการ ก็ว่าสำหรับคนที่รับ
 ราชการในเมืองไทยนั้น ข้าพเจ้าได้เคยพบมาหลายครั้งแล้วทั้งในสภาและ
 ที่อื่น ว่าจะไม่เป็นการที่จะนำไปประเทศไปสู่ความเจริญ เราควรจะเห็นว่า
 ผู้ใดควรจะปกครอง เขาไปหาเลี้ยงตัวด้วยค่าจ้างของเขาได้แล้วก็ควรจะ
 ให้ไป จะให้มางกเงินภาษีอากรอย่างไร และก็ได้ปรากฏกันแล้วว่า
 ผู้ที่รับราชการเป็นใหญ่เป็นโตแล้วเงินเดือนไม่พอกิน ก็คิดโกงในทาง
 กุฉริตไปอะไรอย่างนั้น แล้วท่านก็ปลื้มในงานอาชีพที่เป็นของคนอื่นเขาเอา
 ไปกินหมดแล้ว ผู้ที่มีความรู้ดี ได้รับการศึกษาดีกว่าเลี้ยงตัวโดยการเข้ารับ
 ราชการ เพราะฉะนั้น เมื่อมีการผูกใจในทางการเมืองแล้ว ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่
 ควรจะให้รับราชการ เพราะฉะนั้น เราเขียนไว้เสีย ถ้าผูกใจในทางการเมือง
 แล้วมาเล่นการเมือง ขยิวรับราชการ จะเกิดปัญหาที่สิทธิของกันนั้นอย่างนั้น
 ไม่ใช่เป็นการที่ดีสักสิ่งใด มุ่งหวังดีสำหรับข้าราชการก็ยังไม่ดีกว่าอาชีพ
 ทางนอก เรายังหวังดีอะไร โยชนิตประเทศชาติแล้วควรตัดได้ เพราะฉะนั้น
 เห็นว่าควรที่จะให้รับใช้ราชการด้วย เงินมากทำนุบำรุงเคยเป็นข้าราชการมา

ก่อนหน้านักข่าวอย่าง โนในอย่างนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าเรื่องรับราชการก็ขออย่าง
ข้าพเจ้าว่า อย่างสั้นๆสั้นๆในเรื่องรับราชการนั้น ขอให้กรรณเพิ่มเติมอย่างนี้
ข้าพเจ้าว่า

หลวงประจบประแจง (กรรมาธิการ) : คำแปรญัตติของท่าน
สมาชิกผู้มั่งคั่งยวติ เห็นจะแยกได้ ๒ ตอน ๆ หนึ่งเกี่ยวกับผู้ที่จะสมัครรับเลือกตั้ง
ว่าควรกำหนดการรับราชการมานานเท่าไร ตอน ๒ ผู้ที่มาดำรงรับเลือกตั้ง
ตั้งแต่จบการรับราชการก็ได้ภายในระยะเวลาเท่าไร สำหรับคำแปรญัตติ
ตอนแรกนี้ ในเรื่องกำหนดปี ๒ ปี กรรมาธิการยอมรับว่า ถ้ากำหนดเวลา ๒ ปี
๓ ปี เป็นปัญหาเรื่องได้ว่าอะไรเหมาะสม กรรมาธิการก็ได้ใคร่ครวญ
ด้วยเหตุผลว่า ถ้ามุ่งการเมืองก็อาจออกเสีย ๑ ปีก็อาจจะพอ ถ้าสมาชิกเห็น
ว่าไม่พอจะเอา ๒ ปี กรรมาธิการก็ไม่มีเหตุผลอะไรที่จะคัดค้าน ก็ทั้งได้ให้
ที่ประชุมพิจารณาด้วย กรรมาธิการเห็นว่าเพียงสมัครเท่านั้น ขอให้เป็นที่
พิจารณาของที่ประชุมว่าจะเอาปีหรือ ๒ ปี ส่วนแปรญัตติตอนหลัง ถ้าที่
ประชุมรับไว้เลือกตั้งขอให้เป็นอย่างหลังว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งตั้งแต่มาทางห้าม
ไม่ให้กลับมารับราชการ มาอยู่ในมาตราไม่เหมาะสม ถ้ารับก็เขียนพอน ถึง
กระนั้นก็ดี ซึ่งกรรมาธิการไม่เคยพิจารณาเรื่องนี้ แต่แม้ข้าพเจ้าผู้อภิปรายคง
ก็เคยคิดเช่นนั้น น่าจะมีบทบัญญัติไม่ให้สมาชิกผู้ซึ่งถูกมาเป็นผู้สมัคร สมาชิก
รัฐสภาควรต้องมีสภาพผู้แทนและวุฒิสภา เมื่อพ้นสมาชิกแล้วก็ให้กลับมารับ
ราชการกำหนดเท่านั้นเท่านั้น เพื่อบังคับกระโตกของ เมื่อพิจารณาโดยที่
แล้วจะช่วยเหลือกันแล้ว ข้าพเจ้าการใดจะกลับรับราชการ นี่เป็นเรื่องบริหาร
ราชการแผ่นดิน โดยจะเพาะต้องพิจารณาความเหมาะสมตามภาคสมัย
ถ้าจริงไว้ให้รัฐธรรมนุญตายตัวแล้ว คงสงสัยว่ารัฐบาลที่รัฐบาลจะทำเช่นนั้น
คดี ๆ สมมติว่าไปเป็นสมาชิกสภาใดสภาหนึ่งแล้ว เขาออกมาโดยบริสุทธิ
ผู้ต้อง ไม่ใช่ว่ามีรัฐบาลมาคอยช่วยเหลือได้กระโตกของ เป็นการวิเศษไม่
ให้มันคนต่างงานมารัฐสภา แล้วมาทำงานบริหาร เพราะฉะนั้น กรรมาธิการ

จึงเห็นว่า เรื่องควรเป็นบทบัญญัติไว้ในกฎหมายให้เฉพาะ สมมติว่า เวลา
ไม่มีบทบัญญัติอะไร ท่านส่งดยะไรก็ตามเถอะ ต่อไปภายหลังอาจารย์มา
เขียนบทบัญญัติก็ได้ แล้วแต่รัฐสภา ด้วยเหตุผลอย่างนั้น กรรมการจึง
เห็นว่า ไม่ควรบัญญัติไว้ และค้นหา รัฐธรรมนูญทั่วโลกไม่มีใครบัญญัติไว้ว่า
ให้ตั้ง เข็มนาฬิกาด้วยมารัฐราชการภายในกำหนดเท่านั้นเท่านี้ ... มอบให้เป็น
ความวินิจฉัยของสภาในที่สุด

๑๑.๓๗ 11.

นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ : สำหรับตอนแรกคือเรื่อง ๒ ปี เมื่อ
กรรมการไม่พอใจ แล้วแต่สภา ข้าพเจ้าเห็นด้วย แต่อีกหนึ่ง ตอน
ห้ามไม่ให้รับราชการ แล้วถ้าเขียนไว้จะเขียนที่ไหน คือพอมันตรงมีคําแล้ว
ถ้าหากว่า กรรมการยอมรับกับข้อ ๒ เอ้า ๒ ปีเสียก่อน ถ้าเห็นด้วย ๒ ปี
แล้ว เอาตอนหลัง มีประการหนึ่ง ละเพาะประเด็น ๒ ปี ข้าพเจ้าว่า ท่าน
สมาชิกคงเห็นด้วย แต่อันหลัง บางทีจะมีสมาชิกบางท่านจะไม่เห็นด้วย ถ้า
ว่าอย่างไร อันหลังก็คงจะรู้ ข้าพเจ้าเห็นว่า สมัยนั้นคนเข้ารับราชการนั้น
สถานที่ควรจะเล็กเล็ก ให้เขาหาอาชีพทางอื่นดีกว่า

พระยาอรุณการวิชัยพันธ์ (กรรมการ) : ตามเบ็ดเตล็ดประการ
ที่ตั้งของ ของท่านสมาชิกผู้เกียรติ ก็มีเหตุผลเป็นอันมาก เพราะท่านได้เห็น
ด้วยยังไม่เข้ามาแล้ว ท่านปรารถนาจะตัดเสีย ซึ่งความจริงก็ไม่ดี แต่มีเหตุ
ในเรื่องที่ว่า ใครควรจะรับราชการบ้างนั้น ถ้าเราจะเขียนไว้ใน
รัฐธรรมนูญแล้ว ข้าพเจ้ารู้สึกว่ามี เพราะมันเป็นเรื่องปัญหาที่ว่า การที่
จะเป็นข้าราชการประจำนั้น จะควรรับกันอย่างไร มีคุณสมบัติอย่างไร
แล้วใครบ้างที่ควรรับ และไม่ควรรับ นี้ไม่ใช่เรื่องของรัฐธรรมนูญ
มันเป็นเรื่องของกฎหมายในเรื่องข้าราชการพลเรือน ถ้าจะเขียนไว้ใน

รัฐธรรมนูญนี้ ถึงว่าท่านมีความประสงค์ดี กรมมาธิการเห็นว่า ไม่ได้โดยฉะเพาะ ถ้าท่านสมาชิกเสนอมา ข้าพเจ้าขอรับแน่ ๆ แต่ในที่นี้ไม่เหมาะที่จะเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญ เพราะมันเป็นเรื่องที่มีวิญญูภาวะทางใจเป็นกฎหมาย ไม่ควรที่เราจะใส่ไว้ในรัฐธรรมนูญของเรา

ประธานสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้สนับสนุน

พระชัยปัญญา : อนัน ข้าพเจ้าคิดว่า ถ้าเราไม่เขียนไว้ใน

รัฐธรรมนูญ เราจะให้รัฐธรรมนูญได้ตรากฎหมาย แต่ไม่มีใครเสนอกฎหมาย แต่อยู่ไหน ๆ ข้าพเจ้าก็ไม่เห็นด้วย ที่จะให้อยู่ในมาตราใด คือว่า เราควรจะให้อยู่ในมาตราใด ฉะนั้นจากจะสนับสนุนท่านผู้เสนอแปรญัตติขึ้นมา เพราะว่า เป็นวิญญูการของการตั้ง เขียนกันได้อย่างมีประมุขิตก็ได้ก็ปรายมาแล้ว

๑๑.๔๔ น.

พล.ร.ต. เด็ก สุมิตร ร.น. : ข้าพเจ้าอยากขอพูดในประเด็นที่หนึ่งเท่านั้น คือที่จะขอเป็นสองมันั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่า เป็นระยะเวลาที่ไกลเกินไป เพราะเหตุว่า ทั้งนี้ ก็ขอให้ท่านทั้งหลายได้พิจารณาให้ดีว่า เป็นการศึกษาที่ชั่วช้าระการประจักษ์ ในกรณีที่เราจะให้เขาชดถดถ่วงมันี้ด้วย ก็โดยฉะเพาะอย่างนี้ ในเรื่องวุฒิสถาในอนาคต เพราะเหตุว่า ทั้งนี้ โดยมาก ถ้าถือตามต่างประเทศเป็นเกณฑ์บ้างแล้ว ก็โดยมาก มันก็จะเขาข้าราชการประจำ ที่ทำงานดีมาแล้ว และได้รับการยกย่องให้เป็นคนสูงแล้ว เมื่อครบอายุเป็นข้าราชการประจำ ก็ปลดออก แล้วมันั้น ถ้าว่าเราพระระหนึ่งปีแล้ว พระเจ้าอยู่หัวท่านอาจจะพระกรุณาโปรดเกล้าตั้งผู้หนึ่งให้เป็นผู้วุฒิสถาแล้ว ก็จะได้ไม่เป็นการทอดทิ้งมาเกินไปจนหนึ่ง แล้วอันที่ซึ่ง ข้าราชการประจำ อย่างเช่นนายอำเภอคดี ข้าราชการประจำคดีคดีก็คิดเพียงบางคนซึ่งท่านขอตัดสิทธิ์ไว้แล้วจน ๑๐ ปี ถึงให้เมินต์มาขึ้นใหม่ผู้แทน

LIRT

ได้ มีชื่อเสียงแล้ว มาจัดใจเจ้าเป็นพนักงานเมืองแล้ว ข้าพเจ้าเห็นว่า เจ้า
ลาออกจากข้าราชการไปอยู่เฉย ๆ หนึ่งปี ก็รู้สึกว่าเป็นการเพียงพอแล้ว
ส่วนสิ่งอื่นนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกว่า เป็นเรื่องนานไป เพราะฉะนั้น บัญชี
กรมท่ากัน ขอให้ท่านคิดเสียให้ถี่ถ้วนพร้อม ส่วนในข้อต้องนั้น ข้าพเจ้า
จะไม่พูด เพราะเห็นด้วย

นายบุญเที่ยง ทองสวัสดิ์ : ตามประเด็นตอนแรก ตามสำเนา
ของใจหม ข้าพเจ้าว่าข้างในสำนักงานเราเคยได้ออกเรื่องกันมามาก คนเดียว
ฉลาด คนรอบคอบดีเยี่ยม ในตอนที่ท่านถึงคนสมัครของสมัครผู้ศึกษา และ
คุณสมัครของสมัครศึกษาผู้แทน ในกรณีที่เราจะกำหนดให้ข้าราชการลาออก
ก่อนสมัครรับเลือกตั้งต้องนั้น นอกจากเหตุผลธรรมดา ข้าพเจ้ายังมี
เหตุผลพิเศษก็คือ ข้าราชการรัฐโลกภายนอกน้อย รู้แค่เพียงในกรอบ
อย่างที่ว่า “กินเขาเย็นน้อยไป” เป็นสำคัญ แต่การต่อสู้กับโลกภายนอก
ที่ว่า การค้า การเศรษฐกิจทางนอกประเทศนั้น น้อยมากในทางปฏิบัติ
ทั้งไม่มีแม้ศัพท์พจนานุกรม ใช้งานกับปฏิบัติ และว่ากันไป ถึงทางนอกของโลก
ที่เกี่ยวข้องกันนั้น คิดว่าข้าราชการประจำในชั้นน้อย เพราะฉะนั้น ถ้าจะเอา
คนสมัครคัดเลือกคนหนึ่ง ความจริงที่อภิปรายเหตุผลที่รวมข้าราชการอภิปรายมา
อันก่อนแล้ว เป็นเหตุต่าง ๆ ประกอบกัน แต่ในการที่จะให้ข้อเสียก่อน
จะเป็นประโยชน์ในทางการเมืองมาก ข้อที่ท่านทั้งหลายก็คงเข้าใจดีแล้ว
ท่านที่เคยรับราชการประจำ ก็คงจะรู้ว่า การต่อสู้ชีวิตภายนอกเป็นอย่างไร
ท่านไม่ใช่มานั่งกินเงินเดือนทุกเดือน คนนั้นฉลาดกว่าคนรับราชการประจำ
เป็นกอง ข้าพเจ้าขอยกตัวอย่าง เช่น คุณพิงทองประกอบกับเดวิดกัน คนที่รับ
ราชการ แล้วก็ออกมาเป็นทนายความ รู้จักอย่างไร ตอนที่ยังมาเป็น
ทนายความ รู้จักโลกกว้างขวางกว่ากันเป็นกอง และเมื่อตอนที่ท่านจะมา
การเมือง ก็คล้าย ๆ กันเงื่อนไขคนสมัครของสมัครผู้ศึกษาอีกคนหนึ่ง แต่เป็น
ประโยชน์มากกว่า แต่สำหรับประเด็นข้อต้องนั้น ถ้าว่าไปมีดีกระไรหมด

แต่ เราเกิดกระโตกพิตรอีกคนหนึ่ง อันศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน เพราะเหตุว่า
 คนที่มีชื่อเสียงสมัยศรีอยุธยา ได้คะแนนเสียงมากๆ ถึงแม้ไม่เป็นผู้แทน
 เขาก็ไปสมัครรับราชการบางอย่างในขณะนั้น เราไม่ได้แยกข้าราชการประจำออก
 จากการเมืองเป็นเด็ดขาด คนที่เป็นรัฐมนตรี ยังมีอำนาจที่จะแต่งตั้งคนได้
 คอย ถ้าสมมติว่า ข้าพเจ้าเป็นรัฐมนตรีแล้ว มีการเสนอกองแต่งตั้งเข้ามา
 ซึ่งข้าพเจ้าอาจทำได้โดยวิธีใดวิธีหนึ่ง ซึ่งข้าพเจ้าคงคิดว่า คนไหนมี
 อิทธิพล ถ้าหากว่า คนหนึ่งเป็นนายอำเภออยู่แล้ว เคยรับสมัครรับเลือกตั้ง
 ด้วยสิทธิพิเศษได้เป็นที่ ๒ ข้าพเจ้าก็พยายามหาทางบรรจุเขาเข้า แต่ก็มี
 พยายามหาทางย้ายเขาไปอยู่ในอำเภอที่เหมาะสม เพื่อต่อไปข้างหน้าได้รับ
 เลือกตั้งได้แล้ว ก็จะได้เลือกเขาเป็นพวกข้าพเจ้าต่อไป คราวใดที่ข้าราชการ
 ประจำ กับการเมืองแยกกันไม่ออก ก็เขียนไว้โดยเด็ดขาดว่า ถ้าเล่นการเมือง
 แล้ว ข้ามมายัง ก็จะเป็นประโยชน์ ไม่ใช่ใช้อย่างการเมืองกับข้าราชการ
 ประจำ มันจะอะไรเองเหมือนอย่างทุกวันนี้ จริงอยู่ ข้าพเจ้าก็เห็นเหมือน
 กันว่า กรรมการท่านว่า คงจะเขียนในพระราชบัญญัติข้าราชการพลเรือน
 หรืออะไรอย่างหนึ่ง เพราะเราพูดถึงคุณงามความดีของผู้สมัครรับเลือกตั้ง แต่ว่า
 นั้นเป็นโอกาสที่ทำได้กันน้อย แต่การเขียนนั้น ไม่ใช่เป็นการวัด แต่เป็นการ
 ไม่เหมาะ และเพียงแค่นี้ไม่เหมาะ ก็เห็นจะไม่ใช่ไร เพราะเราก็เคยผ่าน
 ไม่เหมาะมานานแล้ว จึงขอให้เขียนไว้ดังนี้ จะได้อย่างคุณหมอลี้เถิดว่า
 มีประโยชน์อย่างเขื่อนว่า เมื่อแรกเรามีกระโตกพิตรของเขื่อนไว้ไม่เสร็จ ถ้าเรา
 มีคืบแล้ว รัฐธรรมนูญจะผ่านได้ง่าย

นายเทพ โชคินุชิต : ที่แรกข้าพเจ้าก็ไม่อยากจะทำ เพราะด้วยความจริงมันค่อนข้างพลิกกับของข้าพเจ้านัก และที่หนักขึ้น คือว่าข้าพเจ้า ไม่
 ต้องการแน่แท้ ๓ ปี แต่ได้แปรเป็น ๒ ปี ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นห่วง คือจะช้า
 เดิมเข้ามาจนไปอีก ที่เราขณะมีมติเมื่อวานนี้ จะทำคามพอใจให้แก่กัน

LIART

หม่อมราชวงศ์ไถนก็ยังไมรู้อะไร และฉันก็จะทำความชั่วรุนแรงจนไปอีก ข้าพเจ้าว่า
มีปัญหาเรื่อง ๒ มี คณะถ่วงน้ำหนัก

ส่วนปัญหาเรื่องที่ ๒ เรื่องจะห้ามไม่ให้ข้าราชการประจำออกมาเล่น
การเมืองอีกต่อไปอีกนั้น ข้าพเจ้าเห็นด้วย ถึงอย่างไรก็ตาม ถ้าหลักการเป็น
บรรทัดเพอร์ ข้าพเจ้าเห็นด้วย ที่ไม่อยากให้เขียนตายไปเช่นนั้น แต่ปัญหา
เรื่องให้เขียนในทเช่นนั้น คือถูกต้องตามแบบแผนเป็นกระโถนเหล็ก ก็ควรให้
เขาดมไปได้

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ทนการที่จะลงมติ ๒ ข้อ เรื่อง
หนึ่งข้อหนึ่ง แล้วข้าราชการที่ออก ถ้าผู้ใดไม่เห็นอย่างอื่น ข้าพเจ้า
จะเสนอลงเป็น ๒ ข้อ ท่านผู้ประมุขที่ศึกษาแล้วว่า ผู้ใด ชยัทนอยไม่ได้
เรื่องก็ควรจะอยู่ในเรื่องกฎหมายข้าราชการพลเรือนมากกว่า ทนข้าพเจ้า
เขาเป็นอย่างดี ลงมติเป็น ๒ ข้อ ข้อหนึ่ง ควรจะแก้ ๑ เป็น ๒ ปี
ใหม่ ผู้ใดเห็นว่า ควรจะแก้เป็น ๒ ปี ข้าราชการที่ออกแล้ว บุคคลซึ่งเคย
เป็นข้าราชการประจำ แต่ได้ออกจากตำแหน่งซึ่งไม่พ้น ๑ ปีตามร่างเดิม คือ
เป็น ๒ ปีในวันเลือกตั้งไม่ให้รับสมัครกัน ใครเห็นว่า ควรจะเพิ่มจาก ๑ ปี
เป็น ๒ ปี โปรดข่มมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๗ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วยตามร่าง
กรรมวิธีการ โปรดข่มมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๓๓ คน

ประธานสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เห็นว่า ควรจะเพิ่มเป็น
๒ ปี ๗ เดือน ไม่เห็นด้วย ๓๓ เสียง เห็นอื่นไม่เพิ่ม คงร่างคงเดิม
ประเด็นข้อ ๒ ควรจะห้ามไม่ให้ข้าราชการประจำ ที่ลาออกจากรับสมัคร
เลือกตั้ง จะได้รับเลือกตั้งหรือไม่ก็ตาม ห้ามไม่ให้กลับเข้ารับราชการอีก
ผู้ใดเห็นควรจะห้ามเลย โปรดข่มมือขึ้น

สมาชิกยกมือ ๘ คน

ประธานสภาวางรัฐกรรมบัญญัติ : ผู้ใดไม่เห็นด้วยให้คงได้ตาม
ร่างกรรมวิธีการ ไปครุมีอีก

สมาชิกยกมือ ๑๔ คน

ประธานสภาวางรัฐกรรมบัญญัติ : มีผู้เห็นว่า ควรจะห้ามไม่ให้
กลับเข้ารับราชการ ๘ เดือน ไม่เห็นด้วย ๑๔ เสียง เป็นอันว่า ไม่ห้าม
และไม่แก้ คือไปขึ้นจำนอง

พ.อ. กำนัน จันทภูมิเวท : คือถ้าในมาตรา ๙๐ ของมาตรา ๙๒
ข้าพเจ้าขอเพิ่มคำว่าของคมนตรี ในระหว่างข้าราชการประจำ คงอ่านได้ความว่า
บุคคลที่เคยเป็นองคมนตรีข้าราชการประจำมาแล้ว ให้พ้นจากตำแหน่งราชการ
ประจำอีก ๑ ปี ในอันเลือกตั้ง แต่บทบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่ผู้
ต้องเข้ารับราชการตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คือถ้าในข้อนี้กระผมอยาก
จะเรียนท่านประธานว่า คำว่าของคมนตรี ไม่ได้ตั้งเพราะให้เข้าเป็นข้าราชการ
ประจำหรืออย่างไร เพราะฉะนั้น เมื่อมีตำแหน่งของคมนตรีขึ้นแล้ว ก็อยากจะ
ให้เขาตั้งเพราะให้เข้าเป็นข้าราชการประจำด้วยหนึ่ง จึงขอเติมคำว่า ของคมนตรี
ระหว่างคำว่าข้าราชการประจำ ก็ผมยังไม่ทราบว่ากรรมการจะแปลคำ
ของคมนตรีเป็นข้าราชการประจำหรือไม่ เพราะฉะนั้น จึงอยากจะได้องคมนตรี
อีกตำแหน่งหนึ่ง

พระยาบรรณการขึ้นพนม (กรรมการ) : กรรมการยก
เรียนว่า ของคมนตรีไม่ใช่ข้าราชการประจำ ไม่เป็นความประสงค์
กรรมการจะเขียนไว้ด้วย ด้วยเหตุนี้ที่เราห้ามข้าราชการประจำตาม
เราได้อภิปรายกันมาในชั้นรับหลักการก็ ในชั้นพิจารณาตามปกติ เรา
ก็ทราบถึงมูลที่มาของการห้ามคนแล้ว เราไม่ต้องทำให้ข้าราชการประจำ
มาเดินกรมมีอันเป็นข้อสำคัญ เราไม่ต้องทำให้ข้าราชการประจำ
ซึ่งบริหารราชการอยู่ได้เตรียมตัวในขณะที่ต้องบริหาร ไปหาเลี้ยงในระหว่าง

รมราชการ : จะเป็นเหตุให้ราชการประจำเสียไป จึงบัญญัติห้ามไม่ให้
ข้าราชการเป็น แต่สำหรับของกมนตรีท่านอยู่ในฐานะอีกอย่างหนึ่ง ไม่เหมือน
กับข้าราชการประจำ คือท่านมีหน้าที่แค่เพียงว่าเป็นผู้ปรึกษาของพระมหากษัตริย์
ท่านไม่ต้องมาบริหารราชการอะไร เมื่อความประสงค์ของเว
ดังกล่าวแล้ว ความประสงค์นั้นก็มักถึงของกมนตรีด้วย กรมราชการ
จึงเห็นว่า ไม่จำเป็นอย่างไรต้องมีบัญญัติของกมนตรีไว้ในที่นี้

พ.อ. กำนัน จันทภูมิเวท : คือว่ากระผมเห็นว่า ของกมนตรีสำคัญ
มากกว่าข้าราชการประจำก็ เพราะว่าของกมนตรีนั้นอาจจะเรียกว่ามีอำนาจ
ในสังคมก็ได้ เพราะผู้ถือสิทธิ์ใหญ่เป็นที่ปรึกษาแผ่นดิน บางคนเป็น
ข้าราชการผู้ใหญ่มาแล้ว หรือเป็นนักการเมืองที่ผ่านมาแล้ว เพราะฉะนั้น
ของกมนตรีที่ขึ้นไปนั้นเป็นของกมนตรีแล้ว ก็อาจจะได้ออกมาเลือกผู้แทนก็ได้
เหมือนกัน เมื่อเลือกแล้วมาขอรับตำแหน่งนั้นอาจจะมิได้ขิดดีกว่าผู้อื่น เพราะ
ฉะนั้น จึงควรบัญญัติไว้ให้เหมือนนักข้าราชการประจำเหมือนกัน

พล.ร.ต. เล็ก สวัสดิ์ ร.น. : ข้าพเจ้าก็รู้สึก ว่า ถ้าแม้ว่าของ
กมนตรีจะได้ออกมาเป็นผู้แทน ก็รู้สึกว่าจะดีมากกว่าก็ขอ จะทำประโยชน์แก่
ประเทศก็เป็นอย่างไร ทั้งนี้จุดหมายคนละทาง ของกมนตรีนั้นเป็นที่ปรึกษา
หาวิธีของพระเจ้าอยู่หัวเท่านั้น ไม่ได้ไปเกี่ยวของอะไรกับกิจการข้างนอก
คือจะมาใช้อำนาจส่วนอะไรต่าง ๆ ไม่ได้แค่เพียงว่ามีความนับถือเท่านั้น เมื่อ
เป็นเช่นนั้นก็จะให้ท่านเป็นผู้แทน และข้าพเจ้าจะขอสนับสนุนคนหนึ่ง
ในของกมนตรีคนใดจะมาเป็นผู้แทนราษฎร

นายจิ่งโชภักดิ์ : ข้าพเจ้าก็เชื่อว่าของกมนตรีนั้นไม่เต็มควรเป็น
ผู้แทนหรือก็ แต่ว่าท่านสมาชิกผู้เสนอหน้าที่ของข้าพเจ้ามีข้อใด เมื่อมี
ข้อใดจะพูดได้เสียก็ได้ เพื่อว่าของกมนตรีบางคนท่านคิดว่าท่าน ท่านจะ
สมัครผู้แทนขึ้นมาบ้าง ข้าพเจ้าก็อยากจะพูดไปเสียบ้างก็

นายเทพ โชติพันธุ์ : ขอเสนอให้ตั้งมี

มีสมาชิกรับรอง

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้เสนอให้ลงมติ ผู้ใดเห็น
ว่าควรจะได้มีคำว่า “องค์มนตรี” ไปประดิษฐ์ขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๕ คน

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดไม่เห็นด้วยไปประดิษฐ์ขึ้น

มีสมาชิกยกมือ ๑๔ คน

ประชาชนสภาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันไม่เติม อีกชั้นหนึ่งของ
ขุนจำนงฯ เพิ่มอนุ ๗

พ.อ. กำนัน จ้านงภูมิเวท : คือว่าในอนุ ๗ นั้นข้าพเจ้าขอเพิ่มว่า
“พระมหากษัตริย์ทรงพระราชดำริไปแต่” ก็ขอมาพิจารณาถ้าหากว่า
สมาชิกทั้งหลายจะเห็นว่าเป็นของที่สมควร ข้าพเจ้าก็อยากที่จะขออภิปราย
ด้วยความเห็นใจ คือในชั้นเรารู้สึกว่า องค์พระมหากษัตริย์เป็นประมุข
ของประเทศ และมีเกียรติอันสูงสุด ที่เราเขียนกันไว้ในบทนี้เพราะไม่ต้อง
การให้เดี่ยมหะเกียรติยศ อีกประการหนึ่ง ก็เคยมีปรากฏในศาลในคำ
ให้การของคดีสวรรคต คือพระมหากษัตริย์ทรงตรัสด้วย ๆ เพียง ๒-๓ คำ
ว่า จะตั้งใครผู้แทน เช่นกตงกับของเสด็จพระชนม์ เช่นเป็นต้น เพราะ
ฉะนั้น กระผมรู้สึกที่เราเขียนกันไว้ดีกว่า และจะเขียนอย่างไรก็ไม่เป็นการ
เสียหายอะไร ในการที่เขียนใจเช่นนี้

พระยาอรุณการยสินพินธิ์ (กรมราชการ) : กรมราชการ
รู้สึกว่าการประมุขที่ดี ถ้าเราเขียนไว้ก็จะทำให้รัฐธรรมนูญของเราเป็นต้นกำเนิด
เกิดขึ้น คือรัฐธรรมนูญที่ปกครองโดยพระมหากษัตริย์นั้น ก็ย่อม
จะต้องมีการยกย่องพระมหากษัตริย์ ยกย่องการเขียนถ้อยคำใด ๆ ซึ่งของ
ไม่ในทางไม่ดี เป็นของดำก็ย่อม เพราะฉะนั้น รัฐธรรมนูญที่เราเขียนไว้
ว่าพระมหากษัตริย์เป็นองค์เคารพศักดิ์การจะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้ นั้นก็หมายตามว่า
เราไม่ยอมให้ใคร ๆ พุ่ถึงไม่ได้แก่พระมหากษัตริย์ ทั้งนี้ก็เพราะเหตุนี้

เช่นนี้ โดยเราก็ต้องเดาดีด้อย่างมาเขียนเรื่องนี้ กรมราชการเห็นว่า
จะเป็นสิ่งที่ไม่สมควรมาก และเขียนไปคดีก็ คิดพระราชอำนาจของ
พระมหากษัตริย์ รัฐธรรมนูญซึ่งเขียนในฐานะยกย่องจะให้เกียรติแล้ว เรา
จะเขียนถึงพระราชภาระอะไรบ้างก็เขียนได้ เมื่อท่านจำกัดขอบัญญัติ แต่จะ
เขียนในสิ่งใดก็ไม่คงงามแล้ว กรมราชการไม่รักที่จะให้ตัวอย่างนั้น

พระชัยปัญญา : กระผมอยากจะสนับสนุนท่านผู้ปฏิบัติในแง่
กระผมมุ่งหมายถึงพระมหากษัตริย์ที่ได้ตั้งราชสมบัติแล้ว แต่พระมหากษัตริย์
ทรงตั้งราชสมบัติแล้วย่อมทรงเสด็จหนีเพื่อการเมือง ที่ต้องเป็นอย่างนั้นคือ
ผู้เป็นพระมหากษัตริย์ ถึงแม้ทรงตั้งราชย์แล้วก็ไม่ควรมาเกี่ยวข้องกับ
การเมือง เพราะฉะนั้น เราเขียนว่าอย่ามให้เสด็จหนีเพื่อการเมือง นี้เราเรียก
ว่าเขตได้ ไม่ใช่เป็นการเชื่อมเกียรติยศ เพราะว่าผู้ปฏิบัติคือทรงตั้ง
ราชสมบัติ อยากให้เป็นเช่นนั้นถ้าจะเขียน

พล.ร.ต. เด็ก สนิตวร ร.น. : ข้าพเจ้าก็เห็นว่าไม่ควรจะเขียน
เพราะเหตุว่า เป็นเรื่องที่ไม่น่าเขียนเลย ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปฏิบัติหายข้อข้องใจ
ข้าพเจ้าใคร่จะเขียนให้ท่านเข้าใจว่า ในการทรงตั้งท่านถนัดถนั้น เป็น
เรื่องลับสิ่งเดิม เพราะเหตุว่า เรียงนี้จะขอพิชิตขาดหนอย ก็คือขัตติยธรรม
นารีขัตติย เคยเขียนมาแต่เป็นเรื่องนั้นกันแท้ ๆ ก็แปลว่าพระมหากษัตริย์
ทรงไว้ในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะทรงลาออกจากราชสมบัติไปสมัครเป็นผู้แทน
รัฐบาลนอกขอเสียก็ ทูลถวายอำนาจต่างๆ อะไรต่างๆ เคียงกัน นี้เป็น
เพียงเรื่องละระแท้ ๆ แล้วพระมหากษัตริย์ก็ไม่น่าจะมีมากต่าง กันแต่ท่านไป
คิดว่าการต่อประเทศอันใด ถ้าพระมหากษัตริย์ทรงตั้งราชสมบัติแล้ว โดยมาก
เขาก็มักกล่าวจะเชิญเสด็จออกไปนอกประเทศ เพราะฉะนั้น อันนี้ไม่ใช่ของ
นักคิดบังเอิญ

นายเทพ โชติพันธุ์ : ขอเสนอให้ลงมติ

ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : มีผู้ขอเสนอให้ลงมติ
 พ.อ. ก้าน จันทน์ภูมิเวท : ขอเสนอให้เปิดอภิปรายต่อไป
 ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรที่จะเปิดอภิปราย
 ต่อไป ขอได้โปรดยกมือขึ้น
 สมาชิกยกมือเป็นล่อน้อย
 ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าลงมติได้แล้ว ขอได้
 โปรดยกมือขึ้น
 สมาชิกยกมือล่อนข้างมาก
 ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าลงมติได้แล้ว ผู้ใด
 เห็นว่าควรที่จะเพิ่มอนุมาตรา ๑ ตามคำแปรญัตติ ขอได้โปรดยกมือขึ้น
 สมาชิกยกมือ ๘ คน
 ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : ผู้ใดเห็นว่าควรที่จะไต่ถามร่าง
 ของกรรมาธิการ ขอได้โปรดยกมือขึ้น
 สมาชิกยกมือ ๑๒ คน
 ประชาชนสภาาร่างรัฐธรรมนูญ : เป็นอันว่าคงไต่ถามร่างของ
 กรรมาธิการ หมดจดแล้วขอเปิดประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๒.๑๕ น.

คณะกรรมการตรวจรายงานการประชุมสภาาร่างรัฐธรรมนูญ

นายเกษม บุญศรี (ประธานกรรมาธิการ)	นายเจริญ ปิ่นเตโช ผู้ตรวจรายงาน
ขุนทดบุทธิพิทักษ์ (เลขาธิการกรรมาธิการ)	นายประเสริฐ มีทัศนคุณ
พ.ช. ก้าน จันทน์ภูมิเวท	นายประสิทธิ์ ศรีสุชาติ
นายบุญเท่ง ทองสวัสดิ์	นายเสถียรศักดิ์ พงศ์ถาวร

ห้องรองอธิบดีฝ่ายบริหาร	นายสุวิทย์ วิเศษรัตน์ ผู้ช่วยฯ
น.ต. พระยาศรีวิชัยพิพัฒน์ ร.น.	นายศิริ มนต์ไธรวงศ์ ..
ขุนประเสริฐสุภัทมาตราช	นางสาวอารีรัตน์ สุ่มบุญ ..
นายอินทวิ สิงหนะศว	นายเด็ก จารุณี ..
นายจวงใจภักดิ์	นางโสมเดชา จันทถาวร ..
นายเกษม คำวงมุต	นายพิพัฒน์ เทชะโรหิต ..
	นายสงวน เจียรพงษ์ ..
	นางสาวผาณิต ศตะกูรมะ ..
	นายโชค คุปตะวาทิน ..
	นายอุดม พงษ์ตั้งวาทย์ ..
	นายประภัสร์ จินตคามัย ..
	นายวิจิตร นัตะไพจิตร ..
	นายสมชาย สุภรณ์นิค ..

นายหยุด แสงอุทัย
เลขาธิการสภาข้าราชการ

ศรีธรรมวิเบศ
ประธานสภาข้าราชการ

